

Povestea Vorbei 21

Publicație de cultură scrisă
editată conf. Legii 186/2013

Asociația oamenilor de știință și artă - ECOSTAR 21

ISSN 2285 - 6919
ISSN-L 2285 - 6919

INTOL PRESS • Anul XIII (XVIII-2006, XXXII-1992), nr. 4 (72) - august 2024

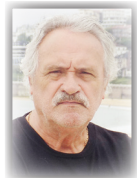
www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- **CONSTANTIN SORICI: „ZĂVOAIA, ICOANA COPILĂRIEI MELE”**
Petre CICHIRDAN pag. 1
- **„RE[CONTEXT]” LA RÂMNICU VÂLCEA**
Ovidiu Cristian DINICĂ pag. 2
- **PRESTIGIOASA REVISTĂ INTERNAȚIONALĂ „CERVANTES” L-A DECLARAT PE SCRITORUL AL. FLORIN ȚENE PERSONALITATEA LUNII...**
Prof. univ. dr. Dumitru STĂNESCU pag. 3
- **A APĂRUT REVISTA „MUZEUL PRESEI ROMÂNĂ-NEȘTI”, NR. 3 (15) / IULIE-SEPTEMBRIE 2024**
Tanța TĂNĂȘESCU, Dan Toma DULCIU pag. 3
- **CATHARSIS, IZVORĂT DIN ARTĂ DAR ȘI DIN ȘTIINȚĂ**
Christine Bernadette ROUSSEAU pag. 4
- **SUBLIMUL DE LA TABĂRA „SUBLIM” CLUJ NAPOCA**
Zenovia ZAMFIR pag. 4
- **SNSPA - ȘCOALA DE SEXO-MARXISM ESTE CONTINUĂTOAREA ACADEMIEI „FANE GHEORGHIU”?**
Ionuț ȚENE pag. 5
- **LA MUZEU**
Marinela BELU-CAPȘA pag. 5
- **M. M. LOVISTE - PERENITATEA PROZEI ANALITICE ÎN ROMANUL CICLIC**
Nelu BARBU pag. 6
- **REZULTATE NESATISFĂCĂTOARE LA EVALUAREA NAȚIONALĂ 2024**
Gheorghe PANTELIMON pag. 6
- **GEORGE ENESCU**
E. MANZUR pag. 7
- **ÎN APĂRAREA LUI NICOLAE BĂLCESCU LA 205 ANI DE LA NAȘTERE**
Dumitru LAZĂR pag. 8
- **SILVIANA ANDRADA TCACENCO**
Liliana POPA pag. 10
- **POEZII**
Silviana Andrada Tcacenco pag. 10
- **EDIFICII CULTURAL-ISTORICE ROMÂNĂȘTI**
Emil MANZUR pag. 10
- **RADU NEGRU VODĂ (II)**
Arhim. Veniamin MICLE pag. 11
- **GEORGE CĂLINESCU**
Mircea VASIL pag. 12
- **AUD AMERICA**
Marian ILIE pag. 12
- **CAFENEAUA DE LA OPERĂ**
Ion DULUGEAC pag. 13
- **PRIMĂRIA MUNICIPIULUI VÂLCEA**
Biroul de Presă pag. 14
- **LIMBA ROMÂNĂ ÎN... EUROPA?!**
Mihai SPORIȘ pag. 14
- **ZIUA „ENESCU” LA MINA - MUSEUM OF IMMERSIVE NEW ART**
Tanța TĂNĂȘESCU pag. 15
- **CONSTANTIN POPIAN**
Marius MĂRĂCINESCU pag. 15
- **ALEXANDRA TEACĂ: „ANAMORFOZE”**
L. POPA pag. 16
- **2 Iunie, ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ADOPTIEI**
Ana VASILE pag. 16

CONSTANTIN SORICI: „ZĂVOAIA, ICOANA COPILĂRIEI MELE”

Petre CICHIRDAN

Eveniment editorial de maxim interes în acest an, 2024, aparția cărții semnată de Constantin Sorici: „Zăvoaia, icoana copilăriei mele” la Editura Napoca Star din Cluj-Napoca, condusă de Dinu Virgil-Ureche. O carte de autor la care o contribuție remarcabilă a avut și Iuliana Neamu, artist plastic, care la începutul fiecărei povestiri a conceput un tablou realizat în manieră populară-naivă-artă naivă, artă decorativă, exploatată superior mai ales de un Rousseau Vameșul, între postimpresionism și suprealism (nu uităm nici de Henri Matisse, cel care a pus în tablourile sale ia românească!)... Un volum alcătuit din 25 de povestiri, una mai frumoasă decât cealaltă, fiecare alternând continuu starea poetică în proză cu

narațiunea și, ambele, susținute inteligent cu stihuri din poezia și cântecul popular, o adevărată expunere de fină țesătură, împletire, inteligența fiind dominantă, una de sașă oltenească...Cartea poate fi chiar un roman de dragoste pentru satul din dreapta Oltului și de sub pădurea Olteniei de nord. Pădure de sub munte...Muntele Buila! Trei cărți au apărut în ultimii ani care ridică ținutul Vâlcei la rang de Țară, semnate de Ștefan Dumitrescu, „Uriașii de demult” (2023), în care pe parcursul a peste 1000 de pagini sunt animate majoritatea satelor și pădurilor din acest ținut, din care sunt stârpitate haitele de lupi care atacă stănele conduse de ortomani - femei ori și bărbați, haite scoase în bătaia *durdei* de către lupul bătrân (frate cu calul de ortoman încălecat); Tatian Miuță cu „Comori însuflite (folclor)” și „Fruntea satului (povestiri)”... Dacă despre sine, în prima carte se referă prin folclorul vâlcean și nu numai, în cea de a doua Miuță își prezintă satul Cârstănești cu tot ce are el mai bun: învățătorul, popa, fierarul, chiar și primarul, căci nu există sat fără comună și primar al ei; și, iată, Constantin Sorici în debutul său editorial, literar, cu acest volum „Zăvoaia, icoana copilăriei mele” în care vedem satul nou, modern, satul românesc în devenire, după război și până în anul 1970, prin mintea și inima unui copil doar, și atât. Cum spuneam cartea lui Sorici este o împletire de poezie și de poveste. Noi am mai adăuga, și de filosofie! căci nimic nu este mai material și ideal în același timp ca sentimentul pe care îl are (așa ne sugerează și autorul) fiecare, că această copilărie, acest ludic, este cea care pune pecetea pe fiecare om care locuiește planeta. Emblema vrem a spune, cea care

caracterizează partea neschimbătoare a personalității fiecăruia. Cartea îl descrie pe Constantin Sorici la modul cel mai real între șapte și optisprezece ani. Autorul putând fi oricare dintre cititori. Și mai este ceva, care face din ea un bildungsroman: cartea trezește în fiecare nostalgia unor timpuri care au apus prea repede, cele de după războiul mondial câștigat de ruși și americani și până în anul în care a fugit Generalul Pacepa; asta cu îngăduință, căci nu puțini spun că ele au început să se strice de prin 1973...Copilul satului Zăvoaia, Costache Sorici? Nici vorbă, Soricel era de câteva ori mai inteligent decât absolut toți copiii cartierului meu din Râmnic, Versailles (inițial numit Furnicari apoi Țigănie), și care, la fel, a dat viitoarea clasă de mijloc a țării formată din muncitori și intelectuali; da, și cu artiști de clasă! Familie înstărită, puternică, aceasta a lui Sorici din comuna Bărbătești, înstărită și cultă, cu eroi din

generație în generație, cu tată șef de magazin, cu mamă frumoasă și bunici sănătoși la cap! Cu copii deștepți și stângari...Ce vreți mai mult decât faptul că Soricel, la zace ani a racordat la stâlpul electric, din marginea drumului, locuința părinților!...vindea la teighea, apoi a mișcat - rotit - după relele de pe Buila antena fabricată de fratele mai mare cu trei ani. Apoi, că, mulți ca el au terminat facultăți și au ajuns oameni mari. Asta povestește poetic și în proză, în chiar stare poetică de orice fel Constantin Sorici în cartea sa...Că după o sărăcie cruntă și asuprire a satului românesc, copiii acestui sat cu mame frumoase, precum și la noi în cartierul Versailles, au

ajuns înaintea copiilor de orașeni, asta a fost metamorfoza după 1947! Ne pare că, nici Ion Cristofor în prefața cărții lui Tatian Miuță „Fruntea satului” unde îl aseamănă pe acesta cu Ion Creangă, nici Constantin Zărnescu, care în frumoasa postfață îl aseamănă pe Constantin Sorici, la fel, cu marele povestitor; noi vă spunem franc, mai degrabă îl comparăm cu un Einstein care și-a dat bacalaureatul la 18 ani!, l-a luat cu brio la sfârșitul copilăriei și mai apoi (revenind la C. Sorici) a devenit profesor de filosofie la celebrul liceu tehnologic din Horezu, cu atâția elevi deștepți și frumoși deveniți producători de carte de beletristică și de tehnologie...

Pecetea unei vieți este copilăria, aceea dintre șapte și optisprezece ani. Noi, eu, cel care mă manifest am chiar scris două poeme, până la 18 ani: „Noaptea visurilor mele” (replacă la *Noaptea de Decembrie* a lui Macedonski) și vol. *Transfigurări*, neluat de nimeni în seamă!...Pecetea unei vieți este copilăria, spuneam

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

PETRE CICHIRDAN - PREMIUL UZPR/2016 PENTRU „REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI” CULTURA Ars Mundi
• CULTURA vâlceană • POVEȘTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM vâlcean

asta cuiva. Atunci, chiar ieri, când mai aveam puțin și terminam de citit cartea! Iată, că se mai poate, gândesc, ca cineva să spună și să creadă la fel, acum la 24 de ani de când am intrat în mileniul III și trăim sub imperiul teribil al sfârșitului vieții pe pământ! Copilăria este „haloul” care ne reprezintă viața; iar Constantin Sorici când scrie despre sine, de la 18 ani sare direct la șaptezeci de ani! Cităm din Postfața scrisă de Constantin Zărnescu: „Acesta a fost numit *Triunghiul de aur al Românității* cuprinzând arealul istoric: Curtea de Argeș (Câmpulung) - Târgoviște - Vâlcea și drumurile voievodale, râmnicele, moșiile, muscelele, de sub Carpații Meridionali!...Și cu acest fabulos sentiment cresc copiii până să urce la Arnota!...O carte cu înaltă valoare trebuie să creeze, în mintea cititorilor, un halou, care să se mențină continuu, întreaga viață. Acest halou îl păstrăm, proaspăt, și după lectura volumului *Zăvoaia-icoana copilăriei mele*, de Constantin Sorici, o viziune literar plastică, reprezentativă și pilduitoare...Alte epoci și amintiri! Altfel de Adolescențe!”

Volumul de povestiri al lui Constantin Sorici, acesta, apărut în peisajul literar vâlcean în 2024 reprezintă un moment de vârf al noului val de scriitori afirmați după anul de cotitură, 2000, în viața lumii! Avem în vizor literatura beletristică. Cartea este creată prin mijloacele spirituale (în același timp, interferând) ale poeziei (cuvânt înalt și avansată stare poetică), ale

muzicii (populară și ușoară - auzită, cunoscută și de cititorul avizat) și ale picturii (prezentă fizic prin Iuliana Neamu și spiritual prin descrierea fără egal în puține cuvinte a spațiului din preajma Builei...). O expunere în același timp „sintetică” și „sinestezică” cum ne-a caracterizat același Constantin Zărnescu volumul de poezie „Carmine” și expoziția de pictură de la Polul Culturii- Biblioteca Universității- „Carmina Burana” în anul 2003...

În concluzie, un volum de excepție, un debut literar fulminant, în arealul literar vâlcean al primului sfert din secolul XXI, mileniul 3. Fulminant și pentru faptul că a fost prezentat în amfiteatrul Liceului *Constantin Brâncoveanu* din Horezu, în care nu au mai avut loc toți elevii doritori să fie prezenți, și s-au urcat și pe ferestre să vadă manifestarea, evenimentul, momentul în care el, amfiteatrul, a primit numele lui „Constantin Zărnescu”. Momentul în care celebrul profesor (timp de 42 de ani) de limba și literatura română, filosofie, de psihologie etc a ieșit la pensie! Fulminant că toți erau entuziaști că sunt prezenți lângă un om minunat cum minunat a fost și fostul copil „Sorice!” din cartea de pe catedră, în premieră arătată. Toți cei prezenți: directorul Liceului, primarul Horezului, frumoasele colege, frumoșii și frumoasele absolvenți și absolvente; subsemnatul și mai marele său coleg, Ion Predescu (amândoi am și cuvântat) și nu în ultimul rând colegele și rudele marelui scriitor

de la Cluj, vâlcean și care în toamnă va deveni Cetățean de Onoare al Horezului...O carte care va fi lansată într-unul din momentele următoare la Horezu sau/și la Râmnic, sau/și la Călimănești ori Drăgășani. Acum, când trecutul nostru este umilit, însăși istoria noastră imediată este umilită, se simte nevoia de ea, de această carte care slăvește copilăria fericită pe care au avut-o seniorii de astăzi în urmă cu 50, 60 de ani... Citiți pagină cu pagină această carte, pentru ca să ajungeți la ultima povestire (ultimul capitol din acest roman - romanul unei copilării!), și s-o citiți!, intitulată „Zăvoaia, simfonic”! Pentru ca să înțelegeți de ce Jean Paul Richter perora în 1804 asupra *Idealului* în artă, acela în care opera de artă trebuie să fie în același timp muzicală, poetică și picturală (Larousse, Dicționar de mari muzicieni, Ed. *univers enciclopedic*, București, 2000, pag. 441, alin. 2)!...

¹ Einstein a dat bacalaureatul înaintea examenului de licență la universitate.

„RE[CONTEXT]” LA RÂMNICU VÂLCEA

Ovidiu Cristian DINICĂ

Vernisajul expoziției personale a artistei Theodora Scurtu care vine în pregătirea lucrării sale doctorale intitulată „Recontextualizarea artei textile tradiționale” a avut loc pe 14 august 2024, la ora 13:00, în curtea interioară a Muzeului de Artă „Casa Simian” din Râmnicu Vâlcea. Expoziția fost organizată în

parteneriat cu Filiala Râmnicu Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România, Consiliul Județean Vâlcea și Facultatea de Arte și Design a Universității de Vest Timișoara. Evenimentul cultural este o ilustrare a preocupărilor sale inovative, iar expoziția se numește „RE[CONTEXT]”. Curatorul expoziției a fost Gheorghe Dican, iar criticul și istoricul de artă prezent a fost Luiza Barcan. În expoziția sa, Theodora Scurtu a folosit mai multe tehnici tradiționale de artă textilă, printre care: țesutul manual, acesta este unul dintre cele mai vechi tehnici textile folosit pentru a crea pânze și covoare. Theodora a utilizat războiul de țesut pentru a crea modele complexe și detaliate. O altă tehnică tradițională întâlnită în expoziție este broderia, aceasta implică efectuarea de cusături decorative pe țesături. Theodora a folosit motive tradiționale românești, reinterpretate într-un stil modern. Ingenioasă este și folosirea coloranților naturali obținuți din plante pentru a vopsi firele și țesăturile. Această tehnică adaugă o dimensiune ecologică lucrărilor sale.

Prin compactarea fibrelor de lână, artista a creat un volum durabil lucrărilor sale care le dă o dimensiune aparte. Această tehnică a fost folosită pentru a adăuga textură și profunzime lucrărilor. Cu adăugarea de bucăți de material pe o bază tex-

tilă, talentata artistă a reușit să creeze modele și imagini. Theodora a folosit această tehnică pentru a adăuga detalii și complexitate lucrărilor sale.

Aceste tehnici tradiționale au fost combinate cu abordări moderne pentru a crea lucrări unice și inovatoare. Astfel Theodora Scurtu a integrat și numeroase elemente contemporane în lucrările sale expuse în cadrul expoziției pregătitoare pentru susținerea lucrării doctorale. Printre acestea enumerăm tehnicile mixte. Pe lângă tehnicile tradiționale, Theodora a folosit și tehnici moderne, cum ar fi colajul și asamblajul, pentru a crea compoziții complexe și inovatoare.

În afară de materialele tradiționale a folosit și materiale contemporane, noi, cum ar fi fibra sintetică, plastică și metalică, pentru a adăuga un contrast interesant și a sublinia dialogul dintre vechi și nou.

Unele lucrări sunt prezentate sub formă de instalații, oferind o experiență imersivă și interactivă vizitatorilor. Aceste instalații combină arta textilă cu elemente de design și tehnologie.

Theodora a explorat teme contemporane, cum ar fi identitatea culturală, globalizarea și sustenabilitatea, prin prisma artei textile. Aceste teme sunt reflectate în alegerea materialelor, tehnicilor și în mesajele transmise de lucrările sale.

Elementele contemporane, combinate cu tehnicile tradiționale, au ca rezultat lucrări care impun respect față de tradiție, dar sunt în același și inovatoare, cu relevanță pentru contextul actual.

În Expoziția „RE[CONTEXT]”, Theodora Scurtu a explorat recontextualizarea artei textile tradiționale, aducând în prim-plan tehnici și motive vechi într-o manieră contemporană.

(Continuare în pag. 3)

PRESTIGIOASA REVISTĂ INTERNAȚIONALĂ „CERVANTES” L-A DECLARAT PE SCRITORUL AL. FLORIN ȚENE PERSONALITATEA LUNII ȘI AL ANULUI

Prof. univ. dr. Dumitru STĂNESCU

A apărut revista „Cervantes” nr.57, avându-l ca redactor șef pe George Terziu, și parteneri: Uniunea Ziaristilor Profesioniști, Liga Scriitorilor Români, Consiliul Universitar, Jurnalul Bucureștiului și Asociația de prietenie româno-marocană. Acest număr, prestigioasa revistă internațională „Cervantes” l-a declarat pe scriitorul Al. Florin Țene, membru UZPR, președintele național al Ligii Scriitorilor, autor a 105 cărți de poezie, romane, eseuri și filosofie, personalitatea lunii și al anului. Colectivul de redacție publicând pe copertă o fotografie reprezentând o discuție dintre redactorul șef George Terziu și Al. Florin Țene la o emisiune de televiziune, sub dictonul:

„Al. Florin Țene-Un titan al realităților, uneori ficționalizate.”

În acest context este publicat un amplu articol despre viața și opera lui Al. Florin Țene, intitulat: „Al. Florin Țene- o viață în slujba culturii: 82 ani-2024. În care aflăm că președintele național al Ligii Scriitorilor, este ctitor de zeci de reviste și a fondat multe cenacluri literare, care în timp au fost adevărate școli de literatură. George Terziu publică un interviu cu personalitatea lunii și a anului din care desprindem o concluzie, pe care o citim chiar în titlu: „Numai Timpul, cititorii și Dumnezeu, vor aprecia opera noastră. Nu așa așa au zis corifeii criticii românești?”

În paginile revistei sunt publicate articole semnate de George Terziu, Grigoriu Florin, Cristian Mladin, Dan Negru, Ion Mureșan, Nicolae Vasile, Monica Raluca Bucătaru, Cătălin Iancu, Ionuț Georgian etc. Remarcăm poeziile semnate de: Petrina Armie, Alice Ileana Gițan, Daniela Topîrceanu și piesa de teatru semnată de Simona Mișuțiu.

Și numărul acesta al revistei „Cervantes” se înscrie în evantaiul policrom al peisajului revuistic din țara noastră, ca promotor al culturii.

„RE[CONTEXT]” LA RÂMNICU VÂLCEA

(Urmare din pag. 2)

Lucrările sale combină elemente tradiționale cu abordări moderne, creând o punte între trecut și prezent. Printre lucrările expuse, sunt și piese care reflectă o profundă înțelegere a tradițiilor textile românești, dar și o dorință de a le reinventa. Fiecare piesă este unică, având o poveste proprie, iar materialele folosite variază de la țesături tradiționale la materiale moderne. Curatorul expoziției, Gheorghe Dican, a subliniat importanța acestei recontextualizări în păstrarea și promovarea patrimoniului cultural, iar criticul de artă Luiza Barcan a evidențiat originalitatea și profunzimea lucrărilor Theodorei Scurtu. Spunea criticul de artă că stilul artistic al Theodorei Scurtu a evoluat semnificativ de-a lungul anilor, reflectând o maturizare și o aprofundare a abordărilor sale creative. La începutul carierei sale, Theodora s-a concentrat pe tehnici tradiționale de țesut și vopsire, explorând în principal motivele și materialele textile românești. Pe măsură ce a avansat în studiile sale și a acumulat experiență, Theodora a început să experimenteze cu tehnici moderne și să integreze influențe contemporane în lucrările sale. Un exemplu notabil este

A APĂRUT REVISTA „MUZEUL PRESEI ROMÂNEȘTI”, NR. 3 (15) / IULIE-SEPTEMBRIE 2024

Continuând un program generos, materializat într-o revistă online dedicată istoriei presei românești, ultimul număr al revistei „Muzeul Presei Românești”, nr. 15/2024, etalează o gamă variată de subiecte, circumscrise tematicii acestei publicații trimestriale dedicată culturii, educației și jurnalismului de atitudine. Continuând tradiția presei românești, sub patronajul spiritual al lui Mihai Eminescu, această revistă apare sub auspiciile Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România.

În articolul de fond sunt evocate sensurile actuale ale cuvântului „muzeu”, mutațiile semantice și evoluția conceptului propriu-zis, încât el să acopere inclusiv obiectul de activitate al unui muzeu virtual dar și pe cel al unui imersiv, respectiv al unei reviste de specialitate. Înțelesurile avute în timp de termenul „muzeu” fac toate trimitere la înțelesul de odinioară al cuvântului Muzeion, adică loc de întâlnire al muzelor: literatură, pictură, artă, muzică, etc., acest spațiu fiind dedicat tuturor slujitorilor literaturii și științei, fie ei jurnaliști, cercetători sau oameni de cultură.

În primele pagini ale revistei consemnăm alegerea pentru următorii patru ani a domnului Sorin Stanciu în funcția de Președinte al Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, cât și structura Consiliului Director, în urma Adunării Generale de Alegeri a UZPR întrunită statutar în data de 20 iulie a.c. în aula Universității Ecologice București. În discursul său de după alegere, președintele UZPR a subliniat cu tărie că idealul său, în perioada în care a condus Uniunea, va fi totodată și crezul său în continuare: „UZPR suntem noi, toți, egali!”. Acest număr al publicației aduce detalii semnificative din activitatea desfășurată de revista TOP Business, precum și din activitatea Radioului ProDiaspora, cu referire specială la cunoscutul jurnalist Constantin Dumitru și a doamnei Gabriela Răucă, ambii membri ai UZPR. Sunt găzduite contribuții prestigioase ale unor membri ai uniunii noastre: George Roca (corespondență din Australia), Ionel Novac, prof. univ. dr. Ioan N. Roșca, dr.ist. Ion Constantin, dr. Constantin Corneanu, Tanța Tănăsescu, Dr. Laurențiu-Ștefan Szemkovics, Dan Toma Dulciu, Daniela Șontică. Ne bucurăm și de contribuțiile unor prestigioși jurnaliști și scriitori, precum Iftimie Nefântu sau Dumitru Ichim (corespondență din Canada). Revista conține de asemenea file de jurnal de călătorie în Spania, un interviu în Australia, eseuri de istorie a presei românești, prezentarea unor evenimente expoziționale, apariții editoriale, prezentări de scriitori etc. Menționăm și valoroșii contributori Nicoleta Milea, Laura Hant și Dumitru-Tudor Tănăsescu.

Omagiem Luceafărul poeziei românești, strămoșii prezenți pe Columna lui Traian și toți jurnaliștii, scriitorii și poeții, din Australia și până în Canada, pentru că români suntem toți.

Ne amintim că primul cronicar al balurilor de altă dată, la care participau românii, nu a fost nici Claymoor, nici Bacalbașa, ci Eminescu, gazetarul, care descrie cu lux de amănunte desfășurarea balurilor comunității românești de la Viena, organizate de „România Jună” (1876, 1877). Primul bal al presei, „extraordinar de frumos” spune C. Bacalbașa, desfășurat la sfârșitul lunii ianuarie 1882 la Teatrul Național din București, s-a ținut sub președinția prințului G. Bibescu. El s-a ținut în folosul victimelor incendiului ce s-a produs la 4 ianuarie 1882 la Circul Krembser, aflat pe Bulevardul Elisabeta. Inițiatorii acestui act de solidaritate au fost politicieni, jurnaliști și artiști: George Filipescu, Emil Costinescu, Theodor Aman, Emile Galli, Frédéric Damé, Al. Ciurcu etc. Ne întrebăm dacă ne-am putea revedea anul acesta la un Bal al Presei Românești.

Tanța Tănăsescu, Redactor-șef
Dan Toma Dulciu, Director editorial

utilizarea tehnicii *shibori*. Aceasta este o metodă de vopsire experimentală care îi permite să creeze efecte spectaculoase și unice pe materialele textile. Această tehnică a devenit o parte esențială a stilului său, aducând un element de noutate și inovație în lucrările sale. De asemenea, Theodora efectuează recontextualizarea obiectelor textile tradiționale, prezentându-le într-un cadru modern și explorând noi forme și materialități. Această abordare a fost evidentă în expoziția sa doctorală „RE[CONTEXT]”, unde a demonstrat abilitatea de a transforma și reintegra obiecte din artele textile tradiționale într-un context contemporan.

Theodora Scurtu este o artistă contemporană remarcabilă, cunoscută pentru contribuțiile sale în domeniul artelor textile. Născută în 1997, Theodora este membră a Uniunii Artiștilor Plastici din România și doctorandă la Facultatea de Arte și Design a Universității de Vest din Timișoara. Sub îndrumarea conf. univ. dr. Valentina Ștefănescu, Theodora a studiat artele textile, devenind o prezență activă în expoziții colective și de grup.

Pe lângă activitatea sa artistică, Theodora Scurtu este implicată și în educație, organizând ateliere creative pentru a împărtăși cunoștințele sale despre designul textil. Un exemplu notabil este atelierul de experimentări textile, unde participanții au avut ocazia să învețe tehnica *shibori*.

CATHARSIS IZVORÂT DIN ARTĂ DAR ȘI DIN ȘTIINȚĂ

Christine Bernadette ROUSSEAU

În fiecare carte de poezie pe care o citesc caut să văd ce teme tratează autorul și urmând această linie directoare îmi dau seama de „caratele” cărții. Desigur că pe parcursul lecturii caut mereu puncte de forță. Uneori le găsesc, alteori nu.

Poetul Petre Cichirdan are în cartea „Caietul gri” un capitol numit „Ipostaza unei iubiri” (Șapte poezii de dragoste), iar eu îmi încep incursiunea prin această carte chiar de aici. Prima poezie numită atât de frumos „Femeia ochiului, minții și morții mele” sună astfel: „Câtă expresie/în noaptea/ de descânt/spre femeia /de încânt/în lumea/ desprinsă/ din sodomul/ greu/de ochi/de apă/și de curcubeu.”

Autorul practică un nonconformism poetic, are un mod de a scrie modern, fără semne de punctuație însă concepe atât poezii cu rimă cât și poezii în vers liber. Când e vorba de poezie de iubire îmi zboară gândul la versurile lui Lucian Blaga: „Ce umbră curată/ Aruncă-n lumină o fată/E aproape ca nimicul/Singurul lucru fără de pată.” (Catrenele fetei frumoase)

Și iată că, în această carte complexă ca formă și conținut găsesc, așa cum mă așteptam, poezii încântătoare ca „Iubirea și ipostaza quadruplă”: „Iubirea/ este/ un făcut/ pentru/ ca piatra/ să asculte/ cum ideea/ dinspre/ dor/ răsare...”

Îmbinarea dintre Eros și Mișcare o aflăm din poe-

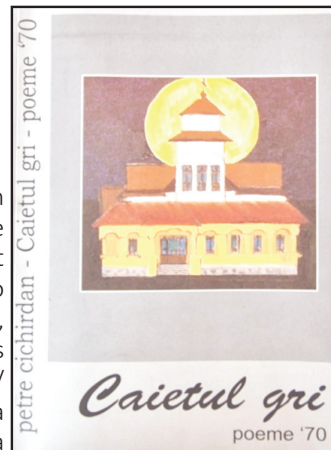
zia cu același nume: „cum îți zbor din păr/ abia năs-cute păsări/ abia născute fluvii/ mi se deapănă din ochi...” Și tot în ciclul IPOSTAZA UNEI IUBIRI găsim o poezie numită „Toamnă și recompensă, toamnă, toamnă” care e un elogiu adus trăirilor intense de dragoste: „Fiindcă/ tot este toamnă/ gândesc/ la haina pământului/ de seară/ gândesc/ la femeia/ care-mi vinde/ nopțile/ căzute/ rânduri/ la femeia/ care-mi dă dor/ de-nvelit/ în alb/ de fior...”

În ciclul CÂTEVA ELEGII-AMINTIRI inima îmi e atrasă de versurile următoare: „plângeam/ amândoi/ cu jale/ om/ eram/ fluture/ pe buzele/ tale; s-au/ scuturat/ gânduri/ mulțime/ din/ păru-mi/ de seară/ și cad/ târziu/ precum/ cad/ liliecii/ loviți/ din moară.” (Elegia a treia)

A citi cartea unui scriitor prieten este un cadou de ambele părți.

Numele cărții „Caietul gri” vine de la faptul că autorul a scris între 1970 și 1976 într-un caiet cu învelitori de plastic, de culoare gri, poezii pe care nu le-a făcut, cunoscute, la acea dată, nici tiparului, nici vreunei persoane.

Continui, dând exemplu titluri de poezii de-a dreptul spectaculoase, cum ar fi: „Soare și tauri”, „Blestem și coș de mere”, „Gâtul ei ca o cumpănă”, „O cămilă mai mult decât o girafă” etc.

Autorul ne mărturisește că a alăturat versurilor lucrări de sculptură în lemn și desene (1971-1972) precum și sculptură cibernetică (1977-1980).

Coperta 1 reprezintă o fotografie a picturii realizată de autor și numită „Casa din strada Lenin” (ulei pe pânză). Locuința a fost demolată și s-a construit, după 1990, Biserica Sfinții Apostoli. Mai multe detalii se pot citi în Capitolul „Explicații imaginii în pagini”. Și pe verso la coperta 1 se găsesc fotografiile ale unor sculpturi foarte interesante, autorul poeziilor fiind și un sculptor măiestru. Începând cu pagina 64 și până la pagina 79 sunt publicate desene în cărbune, portrete, crochiuri având diverse teme, un autopotret în peniță (1976). Autorul Petre Cichirdan ne arată că este creație atât în artă cât și în tehnică. Personal, consider că domnul Petre Cichirdan crede în creativitate, în catharsis dat nu numai de artă ci și de tehnica de microprocesare.

Petre Cichirdan, autorul cărții despre care scriu în acest articol „Caietul gri. Poeme '70'”, este cunoscut publicului pentru arta sculpturală și pictură, pentru cărțile de poezie, pentru numeroase articole de jurnalism

publicate, pentru editarea revistelor „Cultura Ars Mundi”, „Cultura vâlceană”, „Povestea vorbii 21”, „Senio-rii”, „Forum vâlcean”.

Descopăr în această carte un autor complex, sensibil, creativ, care îmbină lumile artei cu lumile științei convingându-ne pe deplin că aceste lumi pot să se completeze valoric.

SUBLIMUL DE LA TABĂRA „SUBLIM” CLUJ NAPOCA

Zenovia ZAMFIR

Fiecare întâlnire culturală este un prilej de bucurie, un popas de suflet într-o perioadă în care zbuciumul cotidian este efervescent, o sărbătoare a cuvântului, a cântului, a prieteniei. Pentru al doilea an consecutiv, oameni de cultură din toate colțurile țării, din Serbia și Diaspora (Londra), au revenit la Cluj pentru a se simți „sublim”, în tabăra literar-muzical-culturală „SUBLIM”. Gazde ospitaliere, poeți consacrați, oameni minunați, Ovidiu Vasile, Rodica Mureșan și Alin Cucuruzan, le-au oferit invitațiilor clipe minunate, momente speciale, amintiri de neuitat. Din motive obiective nu am ajuns la timp pentru a participa la activitatea de la Penitenciarul Gherla. Ideea inedită care l-a început a creat controverse în rândul scriitorilor s-a dovedit a fi o experiență deosebită. Din relatările colegilor am înțeles că au vizitat muzeul, Sala Cavalerilor, au interacționat cu membrele grupului „Lotus”, care iubesc literatura, arta (pictura, artizanatul), cerc de petrecere a timpului în mod creativ, format de către Alin Cucuruzan cu câțiva ani în urmă. Trebuie să știm că în penitenciare nu au ajuns doar cei care dintr-un motiv sau altul au încălcat legile, ci și mari intelectuali care au fost închiși pe nedrept, pe baza unor scenarii care au dus la denigrarea unor oameni de cultură nevinovați. Prin infernul de la Gherla au trecut și Constantin Noica, Paul Goma, Nicolae Steinhardt, precum și lotul de prizonieri de război români, pe care în 1955, conform înțelegerii dintre K. Adenauer și N. Hrușciiov, statul sovietic i-a îmbarcat într-un tren de marfă, transportându-i la granița cu România. Organele de anchetă din Iași i-au rejudecat pentru prejudicii aduse „marilor noastre prietene de la Răsărit”, trimițându-i la Gherla. În scrierile sale Nicolae Steinhardt prezintă propria viziune despre condițiile din penitenciar: <<

„În atmosfera de zgribuleală, jale, ghețaraie și jeg, izbutesc să fiu calm. Celula e alcătuită din oameni de treabă toți, și politicoși. Nu o luăm în tragic, între noi gentili, voioși cum numai la închisoare pot fi oameni”. Ceea ce îi apropie pe aceștia este destinul comun care îi unește. Toți trăiesc în același mediu în care „funinginea îmbracă totul cu un praf gros, grănos, de o negreață sloioasă”. Niciunul nu este mai presus de celălalt, fiind toți egali indiferent de statutul social pe care îl avuseseră odinioară>>. Sâmbătă, 13 iulie 2014, după o noapte petrecută în autocar pe drumul Vâlcea-Cluj, am ajuns exact la timp pentru a lua parte la manifestările programate la Muzeul Etnografic al Transilvaniei și Parcul Etnografic Național „Romulus Vuia” Cluj Napoca. Căldura specifică unei zile de vară fierbinte nu ne-a împiedicat să fim martorii unor tradiții ardelenesti transmise din generație în generație, precum nunta, pețitul miresei, vizita la casa nașilor și-a mirilor, degustarea unor produse specifice zonei. Evenimentul a fost realizat împreună cu solista de muzică populară Elena Ștefănuț, violonistul Vasile Popa, „toboșarul” Romulus Moldovan și asociația (ansamblul) „De la lume adunate și-napoi la lume date”. Într-un cerdac din mijlocul muzeului ne-am dat măsura talentului recitând din propria creație sau prezentând câte o lucrare pe care am realizat-o cât mai recent. Eu am dus în dar celor trei magnifici, cum i-am numit încă de anul trecut, Rodica, Ovidiu și Alin, cartea „Spiritualitate, cultură și iubire în credința strămoșească”, pe care am realizat-o împreună cu colega de la Biblioteca Publică din Bunești, Iuliana Radi și în care am publicat aspecte de la prima ediție a Taberei „Sublim”. M-a bucurat revederea cu: Silvia și Florin Pătrăchioiu, Corina Ofelia și Cristi Corpodean, Mihai Groza, Constanța Triță, Cornelia Diță, Leliana Rădulescu, Georgeta Ciucă, Dragoș Gelu, Lidia Roman, Ionela Nicoleta Flood, Ioan Astaloș, Florentina Curteanu, cer iertare dacă am omis pe cineva dar nu am fost de la începutul taberei. (Continuare în pag. 5)

SNSPA - ȘCOALA DE SEXO-MARXISM ESTE CONTINUATOAREA ACADEMIEI "FANE GHEORGHIU"?

Ionuț ȚENE

Scandalul recent de la SNSPA nu este legat doar de seria evidentă de hărțuiri sexuale și despre abuzul de putere al unor profesori asupra studentelor, ci un mod și model caustic de implementare a unei ideologii teziste și propagandistice de timp neo-marxist, un curent la modă și pliat pe politicile de control asupra societății românești și europene în general, după 1990. "Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA), înființată în 1991 ca școală de guvernare și de pregătire a specialiștilor în domenii esențiale ale societății, este un reper în peisajul academic românesc" se auto-laudă conducerea instituției pe site-ul de profil. Dincolo de inimaginabilele hărțuiri sexuale și ale abuzului de putere și de serviciu ale profesorilor unei unități de învățământ superior, care s-au folosit de funcție pentru a umilia sexual tinerele studente – se vorbește chiar și de posibile violuri – la rădăcina răului este ideologie neo-marxistă și, în general, noua filosofie politico-culturală a Europei legată și aplicată pe teoria și implementarea sexului în societate per ansamblu. Să nu uităm că SNSPA este de fapt, într-un fel, și o continuare instituțională a Academiei comuniste din vremea celui mai atroce totalitarism de tip bolșevic: Academia de Științe Politice "Ștefan Gheorghiu", care promova marxismul și ideologia sexista a stângii radicale create de Școala de la Frankfurt. Studenții de atunci ai acestei "academii" post-bolșevice sunt de fapt precursorii ideologici ai tipologiei profesorilor de azi. Ei sunt sociologii și analiștii care au umplut ecranele televizoarelor și paginile ziarelor cu sfaturi moralist-politice, când în cadrul instituției lor colcăia abuzul sexual bazat pe abuzul de putere prin folosirea funcției pentru beneficii sexuale. Ei respirau filosofia sexo-marxismului promovată la nivel de știință politică de către Școala de la Frankfurt, care privește doar de la buric în jos, adică strict imanent – o lume fără transcendent și fără Dumnezeu. Lucru acesta al hărțuirilor sexuale este deosebit de grav și dura se pare de peste 20 de ani, iar generațiile de studentele erau avertizate de către colegile mai mari despre prădătorii sexuali de la SNSPA, odată cu debutul fiecărui an universitar. În acest scandal nu este vorba numai de pionii unui sistem sexo-marxist de putere, care le permitea abuzul unora dintre acuzați Bulai, Pieleanu sau Stângiucelu, ci de o structură ideologică de putere bazată pe filozofia materialistă a neo-marxismului, ca proiecție de control a societății pe fundamentele abuzului de putere prin folosirea funcției în vederea impunerii fărădelegii ca normă socială. Este esența neo-marxismului: fluiditatea anormalului ca normativ social și politic. Obsesia "genderismului" este tezism. Ideologia instrumentată este totalitarism. S-a ajuns să fie mai important în ce fustă vine îmbrăcat profesorul la școală decât ce predă?

Este imposibil să credem că ceilalți profesori și conducerea universității cu rectorul în frunte nu știau absolut nimic despre aceste hărțuiri sexuale. Înclusiv profesoara de feminism și gen, tov. Miroiu ar fi știut conform declarațiilor unor

studente, dar nu s-a făcut nimic, propunându-se rezolvarea situației "între patru ochi"? A exista o teamă funciară a unor generații de studente de a face publice aceste abuzuri pentru că ani la rând rectoratul SNSPA s-ar fi făcut că plouă la reclamațiile studentelor? În plină democrație și în plin București, studentelor le-a fost teamă să spună adevărul. Asta ca să înțelegem complicitățile cancerigene din societatea românească controlată de structuri secrete și politicieni. SNSPA nu putea menține acești "prădători sexuali" la sân, care ofereau lecții de politologie și sociologie la televizor, fără sprijinul sistemului, guvernelor și a serviciilor secrete? Era, de fapt, un concubinaj politico-ideologic de implementare a unei ideologii neo-marxiste bazate pe abuzul de putere și control. Politica sexo-marxistă, care conduce astăzi ideologic Europa este despre abuzul de putere și folosirea puterii pentru beneficii, inclusiv sexuale. Nu observați că întreaga teorie politică europeană se învârtă în jurul sexului, de fapt a imanentului. Copiii nu mai știu ce sex biologic au? Asistăm la o formă implementată de putere și control prin instrumente ideologice și sexiste. Prădătorii sexuali folosesc sexul pe post de ideologie, de implemmentare a puterii personale și comunitare? La aceste abuzuri incredibile liderii politici în frunte cu premierul Ciolacu, care nu și-a clarificat încă situația diplomei de bacalaureat, dar desființează sporul de doctorat (adică excelența), s-a replicat doar diplomatic ca despre o problemă internă universitară, care trebuie să fie clarificată cândva de o anchetă...viitoare. Există o complicitate evidentă între clasa politică, serviciile secrete și profesori de la SNPA, care ofereau sondajele electorale și oferea opiniile conforme noii ideologii neo-marxiste, de control și de abuz de putere? Ministerul Educației, prin Ligia Deca, nu a luat încă nicio măsură până în prezent, aruncând soluționarea problemei pe o comisie de anchetă și un nou regulament de etică. Parcă pe prădătorii sexuali îi poate opri regulamentul de etică. De fapt, asistăm la o complicitate generală a clasei politice cu anumiți profesori de SNSPA și cu rectoratul în frunte, pentru că această universitate continuă, din păcate, ideologic linia politică a Academiei "Ștefan Gheorghiu"? Din punct de vedere ideologic se implementa agenda propagandei de tip neo-marxist provenită din comunism încoace. Este cutremurător și umilitor pentru studentele hărțuite sexual să privească la televizor cum acești "profesori" vorbeau despre democrație și statul de drept în aplauzele politicienilor de top. Rădăcina răului de la SNSPA este ideologică, legată de filosofia imanentului neo-marxist. Interesant că toți acești profesori, în frunte cu rectorul Pricopie vorbesc despre pericolul extremist reprezentat de formațiuni suveraniste, care susțin familia, identitatea națională și morala creștină. Într-o lume în care morala devine relativă, pentru hărțuitorii sexuali promovarea eticii creștine este extremism. În fundamentarea unei lumi fără morală este permis orice, chiar și hărțuirea sexuală. Consider că SNSPA trebuie desființată prin ordinul Ministrului Educației și prin hotărâre de guvern, iar apoi reînființată din nou, pe alte baze, legate doar de învățământul superior și activitatea curriculară fundamentată pe pedagogie și știință. SNSPA arată cât de rău poate face învățământului românesc melanjul dintre pedagogie și ideologie, tezism sau propaganda politică.

MARINELA BELU-CAPȘA

LA MUZEU

Velierul din sticlă și oțel
Adăpostește abstractul la fel
cu ineditul atelier roșu,
cu moda, sportul, frumosul.
Pe ziduri cu tablouri pătrate
Buchete de lumini colorate
De Kelly și Matisse
Valsează în Parcul Boulogne din Paris.
Triunghiuri, dreptunghiuri cu dungii,
Solitare pe simezele lungi,
Primesc privirile curioase și reci,
Variabil dimensionate pe poteci
De lumini și trădătoare umbre,
Gânduri cu mesajele sumbre.

În jucăușe ape curgătoare
Lumina se zbate la soare.
Aplauze furtunoase, de bonton
La Fundația Louis Vuitton
Unde vezi forme și culori imersive,
Tablouri eclatante, subversive,
Cu tururi ghidate
Prin spațiile cu picturi și sculpturi ciudate
Care încântă, uimesc, emoționează...
Oțelul și sticla dansează!

SUBLIMUL DE LA TABĂRA „SUBLIM” CLUJ NAPOCA (Urmare din pag. 4)

Și de această dată Corina Lupuțan a încântat auditoriu cu un recital de operă, Adriana Berezovsky, ne-a trimis cu gândul la valurile înspumate ale Atlanticului iar Corina Ofelia Corpodean ne-a delectat cu un purpuriu de melodii nemuritoare. Pe parcursul celor două zile de manifestări intense scriitoarea Silvia Giurgiu și-a lansat romanul „Isprăvile lui Cupidon”, prof. dr. Mihai Groza a oferit o lecție de istorie, în stilul caracteristic, cu documente și argumente despre Castelul BAMFY din Bonțida. Dragoș Gelu, a făcut o recenzie a volumului de poezii „Dor de infinit”, editura „Transylvanian Edition” Londra, autoare Ionela Nicoleta Flood – președinta Societății „Românca”, care a înființat în 2010 una dintre cele mai mari biblioteci de carte în limba română din Marea Britanie (Glasgow), cu sprijinul Consiliului Județean Maramureș. Și sculptorul Ioan Astaloș a venit în ultima seară să salute prietenii scriitorii reuniți la „Roata Făget” din Cluj. Sublimul de la Tabăra „Sublim” a fost realizat și cu sprijinul soțiilor, Carmen și Monica, cu participarea copiilor care și-au secondat cu mare atenție părinții. Ce-a de a II a ediție a Taberei „Sublim”, printr-un program complex, bine ales și foarte bine organizat s-a dovedit a fi de mare însemnătate culturală pentru scriitorii participanți. Cuvintele frumoase și alese ale domnului Ovidiu Vasile vor rămâne daruri de suflet pentru toți cei prezenți dar și pentru iubitori de cultură. ”Și-am fost pe rând, niște țărani nuntași sau la castel domnițe, cavaleri, trei ceasuri pe la temniță ocași, am recreat cuvinte din tăceri, fiind ai bucuriei lor părtași, pe calea veșnicilor rămași, urmând direcții către nicăieri”. Și-au fost emoții, și-au fost clipe minunate ce vor deveni amintiri prețioase !

M.M. LOVIȘTE - PERENITATEA PROZEI ANALITICE ÎN ROMANUL CICLIC

Nelu BARBU

Patron spiritual al Țării Loviștei, de unde și-a luat și pseudonimul, M.M. Loviște este autor a zece volume de proză de ficțiune. Metaforic vorbind, e un *Paganini* al prozei românești contemporane, din primul sfert de secol al mileniului al III-lea (2000-2024). Prin sondarea adâncimilor subconștientului se înscrie în direcția prozei analitice, iar prin transfigurarea unor tipologii – în firul continuității prozei sociale a epocii comuniste și mentalității societății românești de după 1989.

În ultimele trei romane abordează tema Creștinismului, așa cum, din alte unghiuri, procedase și Mihail Sadovenu, prin capodopera sa „Creanga de aur”. Astfel, romancierul și-a conturat un autentic univers românesc ficțional original și verosimil, nefiind însă un scriitor religios.

Să ne oprim la trilogia epică a romanului biblic- o capodoperă literară mitică și evanghelică. De pildă, „Ucenicii Cuvântului” înfățișează o teribilă confruntare între forțele binelui și cele ale răului. Miza acestei confruntări dramatice o constituie omul, căruia Dumnezeu îi oferă cu generozitate întreaga libertate de a alege. Cheia romanului o reprezintă desigur Cuvântul, omniprezent și vital pentru om. În 2010 autorul e recompensat de către Uniunea Scriitorilor din România cu Premiul Special al Juriului în Concursul *Cartea Anului*, secțiunea proză de ficțiune pentru această lucrare.

„Halacha”(?) cel de-al doilea roman al trilogiei e construit pe fundamentul a trei repere literare:

atmosfera în care s-a desfășurat acum două mii de ani, cel mai mare act de injustiție din întreaga istorie a rasei umane, Procesul Lui Iisus; jocurile politice care au condus la asasinarea Lui **Hristos**, prin implicarea în proces a corupției la nivel înalt, cumplitul flagel

ce bântuie omenirea de ieri, de azi și de mâine; prezentarea celei mai neobișnuite forme de apărare în instanță a Fiului Lui Dumnezeu – tăcerea. Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Pitești a nominalizat lucrarea în Concursul *Cartea Anului*, secțiunea proză de ficțiune.

De la conotația titlului până la ultima filă volumul „Halacha” nuanțează – perenitatea prozei analitice pe tema Creștinismului, interzis în România comunistă. Transfigurarea acestei teme este de actualitate, salvatoare, incitantă și stimulantă.

„Curier pentru Edessa” este o carte despre limitele condiției umane față-n față cu iubirea și iertarea. Dacă Dumnezeu s-a întrupat în om, miracolul artei îl poate îndumnezei pe el-omul.

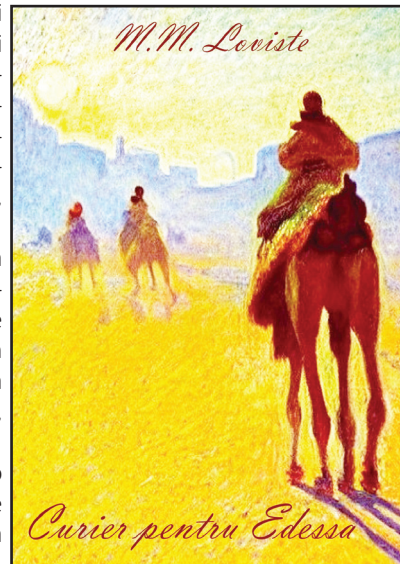
Se simte în tonul lecturii o atmosferă plină de mister și eleganță atemporală. Cronologia e substituită cu acronia. Lumea descrisă aici e absorbită treptat în interiorul conștiinței eroilor. Textura literară surprinde conflictul între instinct și meditație, între pofta de viață devoratoare și latura ei fiozofică, sugerând că omul e o contopire armonioasă de materie și spirit animat

de un foc interior numit suflet. Cu cât ne adâncim mai mult în poveste, asistăm la transformarea unor metehne și instincte egoiste în scopuri altruiste. Astfel, se atinge un alt prag al cunoașterii și înălțării spiritului uman, vădind maturitatea artistică a autorului. De pildă, personajul central al romanului traversează o criză de identitate. Va lupta, căutând neîncetat să o depășească.

Romancierul folosește cu volițiune tehnica contrapunctului în tablourile literare, ce se succed în etape clar conturate. Alternează situații și imagini paralele, personaje individualizate expuse în jurul eroului principal, ca acesta să fie surprins din cât mai multe unghiuri, lăsându-i cititorului libertatea de a evalua întâmplările. Intersectează ori de câte ori este posibil ficțiunea sa cu lumea lectorului, stăruind pentru o transfigurare artistică a realului într-un final cât mai deschis. Arta conversației este unul din punctele forte ale cărții ca de fapt și tehnica portretizării eroilor săi. Mesajele curg neîncetat, uluind la tot pasul. Opul se naște întotdeauna din materie, printr-o înobilare artistică într-o poveste despre ce vace este fără să fie, păstrând nealterată substanța morală a personajelor.

M.M. Loviște își promovează tenace libertatea de exprimare prin literatură. Așadar, lunecă pe bolta lumii un portal uriaș către viață, deschizând spre mare o fereastră, de unde poți privi și asculta în tihnă freamătul ei duos, rod al iubirii și iertării lui Hristos.

Romanul „Curier pentru Edessa” este scris, se pare, și pentru a fi dramatizat sau ecranizat.

REZULTATE NESATISFĂCĂTOARE LA EVALUAREA NAȚIONALĂ 2024

„Învățământul e suflet nu buche...” (Nicolae Iorga)

Gheorghe PANTELIMON

În perioada 25 – 28 iunie 2024, în 3392 de centre s-a desfășurat Evaluarea Națională, primul examen major din viața absolvenților clasei a VIII-a, care contează pentru admiterea lor în liceu. S-au înscris 160.467 și au fost prezenți 152.903 (95,3%). Conform datelor publicate de Ministerul Educației, circa 16.000 de elevi din totalul de 176.266 înscriși în clasa a VIII-a la începutul anului școlar 2023-2024, nu au participat la Evaluarea Națională. Este cel mai mare număr de absenți din ultimii cinci ani și în mod firesc se pune întrebarea unde dispar elevii din cataloage? Oficial, în România, rata abandonului școlar este de 16%, față de 10% cât este media Uniunii Europene, însă experții în Educație atrag atenția că în realitate aceasta este dublă față de datele oficiale. Ministerul Educației a făcut precizarea că printre absenți se numără elevii olimpici care intră automat la orice liceu, corigenții, repetenții, cei cu cerințe educative speciale, care sunt înscriși doar la solicitarea părinților. Cel mai mare procent de absenți s-a înregistrat în județul Olț, unde peste 10% dintre absolvenții de gimnaziu înscriși nu s-au prezentat.

În cadrul examenului au fost evaluate cunoștințele însușite de elevii la Limba și literatura română, Matematică și Limba maternă. Profesorii de specialitate au apreciat că subiectele au fost accesibile, concepute în mod echilibrat, au reflectat esența materiei studiate, iar gradul lor de dificultate a fost mediu spre ușor.

Proba scrisă la Limba și literatura română, din 25 iunie 2024, a debutat cu un incident grav: subiectele au fost distribuite online, dintr-un centru de examen din Baia Mare, încălcându-se în mod flagrant metodologia elaborată de Ministerul Educației. La acest important obiect de studiu elevii au avut de rezolvat mai multe cerințe din două texte – „Cireșarii” de Constantin Chiriță și „Portret” de Cella Delavrancea. Subiectul al doilea le solicita să alcătuiască o compunere,

de maximum 150 de cuvinte, în care să-l caracterizeze pe Tică, personajul din „Cireșarii”. Una dintre cerințe a stârnit discuții aprinse printre elevi și părinți; este vorba despre folosirea corectă a termenilor „complexi” sau „complecși”, ultima fiind forma corectă.

Profesorii care au asigurat evaluarea digitală a lucrărilor au avertizat că nepermis de mulți copii nu știu să scrie corect și au găsit în lucrările acestora multe „perle”, care atestă lipsa studiului, a pregătirii temeinice. Pe 3 iulie s-au afișat rezultatele. Conform datelor oficiale publicate de Ministerul Educației, acestea sunt cele mai slabe din ultimii patru ani, ca să nu folosim termenul „dezastruoase”. 74,4% dintre elevii participanți la Evaluarea Națională au obținut medii de 5 și peste 5, iar aproape 26% nu au promovat sau altfel spus au promovat 7 din 10. Menționăm că în 2023 rata de promovare a fost 76,2%. Situația pe discipline de învățământ se prezintă astfel: 77,6% dintre candidați au primit note peste 5 la Limba și literatura română și 68,7%, la Matematică. Cele mai multe medii peste 5 au obținut cei din municipiul București și din județele Cluj și Brăila, iar la polul opus se află cei din Vaslui, Călărași și Caraș-Severin.

În județul Botoșani 34,4% dintre candidați au medii sub 5; sunt cazuri în care lucrările au fost notate cu 1, fiindcă nu au scris nimic. În continuare se manifestă discrepanțe majore între pregătirea elevilor din mediul urban și cel rural. În mediul rural, 42,4% dintre absolvenți nu au reușit să obțină media 5. De asemenea, mediocritatea în pregătire se menține la cote ridicate. Unii directori, mai ales din școlile de la sate, afirmă că elevii nu mai învață, nu există motivație și din cauză că se pot înscrie la școala profesională fără notele de la Evaluarea Națională. În mod greșit, în ultimii ani această formă de învățământ a fost discreditată și trebuie schimbată optica, având în vedere că în state dezvoltate economic, cum sunt Germania, Elveția, 60-70% dintre elevi absolvă învățământul profesional.

(Continuare în pag. 7)

GEORGE ENESCU

(19 august 1881 - 4 mai 1955)

Compozitor violonist pianist și dirijor român, George Enescu, considerat cel mai important muzician român, s-a născut la 19 august 1881 în satul Liveni-Vârnav din județul Botoșani. Încă din copilărie a avut înclinații pentru muzică, începând să cânte la vioară la 4 ani, iar la 5 ani a apărut în primul său concert. Și-a început studiile muzicale în anul 1888 la Conservatorul din Viena, unde i-a avut ca profesori pe Joseph Hellmesberger (vioară) și Robert Fuchs (compoziție). După absolvire 1894 își continuă studiile la Conservatorul din Paris unde a lucrat cu muzicienii Martin Pierre Marsik (vioară), Andre Gedalge (contrapunct), Jules Massenet (compoziție).

În 1898 a debutat ca și compozitor cu suita simfonică Poema română la concertele colone din Paris, fiind admirat de Casa Regală, mai ales de Regina Elisabeta a României.

Începe să dea lecții de vioară și recitaluri în București și la Castelul Peleş din Sinaia. A fost invitat permanent la Palatul Regal, la seratele muzicale organizate de regină, perioadă când a pus pe note câteva din poemele reginei Carmen Sylva.

La începutul secolului XX, apar compozițiile sale mai cunoscute: cele două

Rapsodii române (1901-1902), Suita numărul 1 pentru orchestră (1903), șapte cântece pe versuri de Clement Marot (1907).

În timpul Primului Război Mondial, rămânând în București a dirijat Simfonia a IX-a de Ludwig van Beethoven, compoziții de Claude Debussy și creații proprii, dintre care amintim Simfonia numărul 2 (1913), Suita pentru orchestră numărul 2 (1915). Tot în anul 1915 are loc prima ediție a concursului de compoziție „George Enescu”, în care câștigătorii erau răsplătiți cu sume considerabile de bani, oferite de compozitor din veniturile proprii.

În perioada interbelică, activitatea sa era împărțită între România și Franța, atunci când a interpretat Poemul pentru vioară și cvartet de corzi de Ernest Chausson, dar și Sonatele și partiturile pentru vioară solo de Johann Sebastian Bach.

Tot în această perioadă face o călătorie în Statele Unite ale Americii unde a dirijat orchestrele din Philadelphia (1923) și New York (1938).

În România își continuă activitatea pedagogică, printre elevii săi numărându-se violoniștii Christian Ferras, Ivry

Gillis, Arthur Grumiaux și Yehudi Menuhin, ultimul păstrând o profundă afecțiune pentru Enescu și declarând: „Pentru mine, Enescu va rămâne una din venerabilele minuni ale lumii”.

În anul 1932 a devenit membru titular al Academiei Române.

În perioada celui de Al Doilea Război Mondial, rămânând în București, activitatea sa muzicală s-a bazat pe încurajarea creației muzicienilor români, printre care aflându-se Mihai Jora, Ionel Perlea, Sabin Drăgoi, Constantin Silvestri.

În ultima perioadă a vieții a compus: Cvartetul de coardă numărul 2, Simfonia de cameră pentru 12 instrumente soliste. Poemul simfonic Vox Maris pentru soprană, tenor, cor și orchestră, Simfoniile 4 și 5.

Din creația sa muzicală amintim: opere - Oedip (1910-1931); simfonii - Simfonia numărul 1 în mi bemol major op. 13 (1905), Simfonia numărul 2 în la major op. 17 (1912-1914); lucrări orchestrale - Poema română - suită simfonică (1897), Rapsodia română numărul 1 în la major (1901), Rapsodia română numărul 2 în re major (1901), Suita orchestrală 1, 2 și 3 (1903, 1915, 1938); sonate - Sonata pentru vioară numărul 1 în re major (1897), Sonata pentru vioară numărul 2 în Fa minor (1899), Sonata pentru vioară numărul 3 în la minor (1926); lucrări de cameră - Octet pen-

tru coarde în do major (1900), Cvartet pentru pian numărul 1 (1909), Cvintet pentru pian în la minor (1944); muzică de pian - Suita pentru pian numărul 1 în sol minor (1877), Suita pentru pian numărul 2 în re major (1903), Sonata pentru pian în fa diez minor (1924), Sonata pentru pian numărul 3 în re major (1935).

S-a exilat la Paris, odată cu instalarea comuniștilor în România. Deși plecat din țară, a ocupat funcția de președinte al Societății Compozitorilor din România, până în 1949. S-a stins din viață la Paris, în noaptea dintre 3 și 4 mai 1955, fiind înmormântat în cimitirul Père-Lachaise din Paris. (sursa: wikipedia)

E. MANZUR

REZULTATE NESATISFĂCĂTOARE LA EVALUAREA NAȚIONALĂ 2024

(Urmare din pag. 6)

La nivelul țării numai 65 de absolvenți au încheiat examenul cu media 10, față de 429 în 2023 (o scădere cu 84%) și 221 în 2022. Un singur copil din mediul rural a obținut media 10. Cei mai mulți elevi cu media maximă s-au înregistrat în municipiul București – 28; în județele: Iași – 7 și Cluj – 6. Aceste rezultate nu ne surprind și ne amintim că la simularea Evaluării Naționale din luna februarie 2024, peste jumătate dintre elevi nu au luat note de trecere. Au fost depuse 27.640 contestații. Pentru 14.720 de lucrări notele au crescut, iar pentru 9.646 au scăzut. La proba de Limba și literatura română 119.350 de elevi au încheiat examenul cu note mai mari sau egale cu 5, din care 416 au obținut nota 10. La Matematică 105.214 elevi au primit note mai mari sau egale cu 5 și din aceștia 1133 au obținut nota 10. În final, din cei 152.903 absolvenți prezenți la examen 113.911 au obținut medii mai mari sau egale cu 5, iar 38.992 au primit note sub 5. Numărul elevilor cu media generală 10 a crescut de la 65 la 74 (466 în anul 2023).

După rezolvarea contestațiilor rata de promovare la nivel național a crescut insignifiant ajungând la 74,5%, adică peste un sfert dintre candidați nu au promovat examenul.

În județul Vâlcea Evaluarea Națională s-a desfășurat în 54 de centre de examen. Din cei 2543 de absolvenți ai clasei a VIII-a înscriși, s-au prezentat 2449, 94 fiind absenți. Înainte de rezolvarea contestațiilor 1843 de candidați au obținut medii mai mari sau egale cu 5, rata de promovare fiind de 72,25%, ceva mai mică decât cea națională. La proba de Limba și literatura română 7 candidați au luat nota 10, iar la Matematică 10 au obținut nota maximă. Un singur absolvent, de la Colegiul Național de Informatică „Matei Basarab” Râmnicu Vâlcea – Maria Avram a obținut media generală 10. După soluționarea contestațiilor rata de promovare a crescut la 75,3%. Nu au existat elevi eliminați din examen pentru tentativă de fraudă.

Recent au fost publicate concluziile Testului PISA 2022 – Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor privind gândirea creativă, destinat școlărilor de 15 ani. Evaluarea a avut trei domenii: matematică, lectură și științe. Conform acestora, în România, 42% dintre elevii de 15 ani nu au atins nici măcar nivelul 3 de competență, considerat de bază pentru gândirea creativă și se plasează la acest capitol în subsolul clasamentului european, după țări precum Republica Moldova, Cipru, Bulgaria, Macedonia de Nord și Albania. Altfel spus, elevii români nu știu să

gândească. Pentru a fi eficient, învățământul trebuie să stimuleze dezvoltarea flexibilității gândirii, care este componenta esențială a creativității acesteia. La sfârșitul anului 2023, testele PISA au plasat România pe primul loc la analfabetismul funcțional. Un studiu, publicat în iunie 2024, arată că 72% dintre tinerii români își doresc programe de învățare bazate pe exemple practice, exerciții și scenarii reale de viață, o școală mai aproape de existența efectivă, obiectivă. Conform unui sondaj de opinie, 33% dintre părinți susțin că profesorii nu folosesc metode atractive de predare, iar 47% dintre elevi spun că uneori sau mereu nu le place școala.

Considerăm că aprecierea metodelor de predare a cunoștințelor de către profesori trebuie să rămână în competența inspectorilor școlari de specialitate. Experții afirmă că eșecul elevilor la Evaluarea Națională se explică, în primul rând, prin dezinteresul părinților față de educație și prin sărăcia endemică, iar efectele se extind la nivelul întregii societăți.

Deși, de aproape 35 de ani, se discută despre o reformă în sistemul de învățământ românesc, am rămas la stadiul de tatonări, experimente, ajustări și nu s-au înregistrat transformări esențiale, de fond, iar progresele nu sunt semnificative. Cei care au condus și conduc învățământul românesc doresc să „împrumute” modele din alte țări, în ultimul timp fiind menționată Polonia.

În opinia noastră trebuie să construim un model „românesc”, modern, bazat pe realitățile economice, sociale, culturale din țara noastră, care să valorifice tradiția, experiența pozitivă acumulată în domeniu. Nu respingem ideea ca factorii de decizie de la noi, specialiștii, să analizeze politicile și practicile din alte state cu un învățământ performant, să se inspire din ele, însă transpunerea în practică în mod mecanic a unui tipar străin la noi ar putea să adâncească neajunsurile existente, contradicțiile. Un sistem de învățământ bun, de mare randament, trebuie să satisfacă cerințele actuale și de viitor ale societății românești. Învățământul nu este numai un act de informare, el trebuie să fie prin excelență un proces de formare complexă.

În perioada 11-22 iulie 2024, absolvenții au completat fișa de înscriere la liceu, iar pe 24 iulie a avut loc repartizarea computerizată a acestora în învățământul liceal. 1607 elevi nu au prins loc la liceul pentru care au optat, cei mai mulți fiind din județele Constanța, Prahova și Giurgiu. Între 25-30 iulie a.c., cei repartizați au depus dosarele de înscriere la unitățile unde își vor continua studiile.

Le urăm mult succes în învățământul liceal!

ÎN APĂRAREA LUI NICOLAE BĂLCESCU LA 205 ANI DE LA NAȘTERE

Dumitru LAZĂR

Istoria Râmnicului este legată ființial de numele lui **Mircea cel Mare**, prin faptul că prima sa atestare este datorată Domnului Țării Românești, care, la 20 mai 1388, într-un hrisov de danie (domnitorul consfințește Mânăstirea Cozia – titlul sa – o “moară la Râmnic”), îl numește “*Orașul domniei mele*” (ceea ce înseamnă că Râmnicul se afla în administrarea voievodului). Râmnicenii și vâlcenii au fost întotdeauna mândri de această apartenență, întrucât Mircea-Vodă este domnitorul român care a stopat la Dunăre înaintarea impetuosului sultan Baiazid Ilderim (“Fulgerul”/“Trăsnetul”), la 17 mai 1395, prin faimoasa victorie românească de la Rovine, și a lăsat, testamentar (prin faptele sale), urmașilor lui (nu doar munteni, ci și moldoveni) datoria de a păstra cu orice preț integritatea statală și autonomia, performanță deosebită, având în vedere că statele din jur fie au fost desființate (Bulgaria, dar și Serbia au dispărut din istoria balcanică pentru aproape o jumătate de mileniu), fie au fost transformate în pașalâc (Ungaria). Mircea-Vodă, prin victoriile sale strălucitoare împotriva Imperiului Otoman în plină ascensiune, a demonstrat că Țara și Credința Ortodoxă se pot păstra prin luptă eroică – până la jertfa supremă –, câștigată, grație geniului militar, pe câmpul de bătălie, dar și prin diplomație, prin tratate de alianță etc.

În amintirea și drept recunoștință față de personalitatea marelui Domnitor român – simbol al năzuințelor de libertate și demnitate ale poporului nostru – la scurt timp de la înființarea “*Gimnaziului Clasic*” din Râmnicu-Vâlcea (ale cărui cursuri s-au deschis la 7 septembrie 1891), dascălii noii școli hotărâsc, într-un consiliu profesoral, ca instituția să se numească “**Mircea-Vodă**”¹. Din nefericire, această nobilă decizie nu a avut șansă și nici viață (nu se știe dacă gimnaziul a purtat acest nume² și, dacă l-a avut, nu se cunoaște cât timp), întrucât politicienii vremii n-au ținut cont de voința și decizia îndrituită a celor ce slujeau primul gimnaziu laic al județului, și, în 1899, i s-a dat numele politicianului **Alexandru Lahovari** (nu există vreo mărturie că ar fi fost voința reprezentanților școlii) – un demers pur politic (când facem această afirmație, ne bazăm pe faptul că, din 11 aprilie 1899, până la 7 iulie 1900, din guvernul conservator, venit la putere, făceau parte și doi reprezentanți ai familiei Lahovari, Ion N. Lahovari, ministrul Afacerilor Străine, și generalul Iacob Lahovari, ministrul de Război – ambii frați ai lui Alexandru Lahovari –, iar prefect al județului Vâlcea era conservatorul Constantin Herescu – tot din neamul Lahovariilor³), fără ca acesta să fi avut vreo legătură cu școala pe care avea s-o patroneze.

Alexandru Lahovari (născut în 1840, decedat în 1897) a fost o figură politică notorie în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, fiind membru marcant al Partidului Conservator (chiar membru fondator al Partidului Liberal-Conservator, în 1884, condus, concomitent, de Lascăr Catargiu și George Vernescu), calitate în care a fost de mai multe ori ministru: al Justiției (în 1870 și între 1873 – 1876), al Agriculturii, Comerțului și Domeniilor (în 1888 – 1889) și la Externe, în mai multe guverne ale conservatorilor – în opoziție cu Partidul Liberal –, în 1889, 1889-1891 și între 1891-

1895 – cea din urmă demnitate fiind cea mai importantă. A fost, de asemenea, deputat, în mai multe rânduri, în Parlamentul Țării⁴. S-a remarcat prin cultura sa, prin arta oratoriei și capacitatea de persuasiune, manifestate, mai ales, în politica externă. Menționăm că, încă de la începutul carierei sale politice, participă activ, de partea opoziției, la gravele evenimente generate de reformele progresiste ale lui Alexandru Ioan Cuza (în primul rând, de legea/reforma agrară din 14 august 1864, care prevedea desființarea clăcii țăranilor pe moșiile boierilor și împrăștierea țăranilor, ceea ce a stârnit reacția furibundă din partea celei mai mari și mai puternice – și mai influente! – părți a clasei politice, reprezentată de marii proprietari de moșii⁵, dintre care făcea parte și Alexandru Lahovari), care au culminat cu detronarea prințului Unirii de la 1859⁶ (ctitor, prin reformele sale și prin instituțiile statale create, al României moderne) la 11/23 februarie 1866 (“*murdară conspirație de politicieni*”, cum o definea Nicolae Iorga⁷) și aducerea pe tronul acestuia a unui prinț străin – respectiv, a lui Carol I, principe de Hohenzollern-Sigmaringen⁸. Acesta, “*după o călătorie aventuroasă*” pe Dunăre, “*nu lipsită de riscuri*”, deghizat, având toată averea sa într-un geamantan, sosește în România, la București, în 10/22 mai 1866, și depune jurământul de credință “*în fața reprezentanților națiunii*”⁹. Astfel, puterile europene fuseseră puse din nou (ca și la 24 Ianuarie 1859, când se realizase Unirea fundamentală, precum și mai târziu, în 1918, când s-a realizat Marea Unire, rezultând România Mare) în fața unui fapt împlinit, în final, acceptat, grație autorității susținerii Franței.

Nu contestăm meritele politice, oratorice și chiar literare ale lui Alexandru Lahovari (a scris poezii, fără să publice în volum, a tradus opera “*Întristarea lui Olimp*” a lui Victor Hugo etc.), dar acestea se opresc aici, întrucât, raportat la școala care-i poartă numele, nu a făcut nimic, nici pentru înființarea ei, nici pentru construirea gimnaziului; nu are niciun merit în ceea ce privește istoria celei mai importante școli vâlcene a timpului și a tuturor timpurilor de la apariția ei până azi. În acest sens, dezmințim mitul care circulă printre vâlceni că școala, numită astăzi nejustificat (considerăm chiar abuziv) “*Alexandru Lahovari*”, ar fi fost construită cu sprijinul familiei Lahovari sau că aceasta ar fi donat terenul de zidire sau ar fi fost construită chiar de Alexandru Lahovari (vâlcenii, derutați, probabil, de faptul că cea mai importantă cetate a învățământului din Vâlcea poartă numele unei personalități necunoscute în lumea învățământului – chiar dacă Alexandru Lahovari descindea dintr-o veche familie boierească din Vâlcea, cu moșii immense în Slăvițești, Băbeni, Valea Mare, viii la Mitrofani și Drăgășani, pe o suprafață de 1500 ha, mori, cazane de țuică, o fabrică de tananji¹⁰ etc. –, întrebându-se de ce școala poartă acest nume, i-au atribuit acestuia, cu timpul, merite pe care trebuia să le aibă, dar, în realitate, nu le-a avut niciodată, ajungându-se să i se acorde calitatea de ctitor). Din păcate, și astăzi “*se consideră în mod greșit că școala a fost ridicată cu banii acestuia*”¹¹ sau pe terenul donat de acesta. Ceea ce mi se pare mai grav este că, și în prezent, se perpetuează asemenea aberație. Astfel, nu mai departe de 2010, în **Enciclopedia Județului Vâlcea**, volumul I (Râmnicu Vâlcea, Editura Fortuna, 2010), în cap. XIV – Personalități vâlcene (autori **Ion Soare** și **Petre Petria**), la

subcapitolul “Oameni politici”, în art. “Lahovari, Alexandru N.”, p. 896, scrie negru pe alb: “*Colegiul Național «Alexandru Lahovari» din Râmnicu Vâlcea a fost construit cu sprijinul material al familiei Lahovari, la insistențele tânărului Alexandru, pe un teren al acestora*”¹². Unii monografi ai Liceului motivează numele de “*Alexandru Lahovari*” atribuit școlii, prin faptul că acesta s-a născut în Vâlcea¹³ – inexact, întrucât persoana s-a născut la București (la 16 august 1840; studiază la Paris, unde își va lua și doctoratul în Științe Juridice; moare subit la Paris, în data de 3/15 martie 1897, unde se afla ca să supravegheze educația fiilor săi)¹⁴; Alții motivează că este o răsplată a “*celebrului om politic conservator, familia acestuia fiind originară din județ*”¹⁵ (de fapt, originile acestuia sunt din Fanar).

Avatarurile lui Al. Lahovari le descoperim urmărind activitatea sa de politician, ca membru al Guvernului, în primul rând, ca ministru de Externe / al Afacerilor Străine, calitate în care acesta susține și semnează reînnoirea Tratatului de Alianță secret cu Puterile Centrale (recte cu Austro-Ungaria și Germania)¹⁶ în ciuda situației românilor din Transilvania, care, mai ales, în urma constituirii Dualismului Austro-Ungar și alipirii Transilvaniei la Ungaria, în 1867, erau supuși deznaționalizării forțate, politica de maghiarizare accentuându-se în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea. Alianța României cu guvernul unui stat care oprima câteva milioane de români însemna, în fața opiniei publice, abandonarea propriului neam din Ardeal și abdicarea de la sprijinirea intereselor vitale ale propriului popor.¹⁷

Tratatul cu Tripla Alianță, semnat în 1883, pentru o durată de cinci ani, avea drept clauză prelungirea lui automată cu încă trei ani, dacă nu era denunțat sau dacă se cerea revizuirea lui, cu un an înainte, de una dintre părți. Cele două semnături garantau secretul asupra tratatului¹⁸ (pentru a nu stârni reacția opiniei publice românești, potrivnică Austro-Ungariei și împotriva concesiilor pe care regele Carol I și guvernul le făceau Monarhiei Dualiste).

După căderea guvernului Brătianu, în 1888, Puterile Centrale setemeaucă frunțașii conservatoriveniți la putere nu vor respecta prevederile tratatului, care, în acel an, trebuia prelungit automat pentru încă trei ani.¹⁹

Situația s-a calmat în momentul când, la 29 martie /10 aprilie 1889, s-a format guvernul Lascăr Catargiu – Alexandru Lahovari și după ce acesta din urmă face o vizită la Viena și Berlin, în vara anului 1889, în calitate de viitor ministru al Afacerilor Străine, în următorul guvern format în noiembrie 1889, sub conducerea generalului G. Manu, evenimente ce facilitează păstrarea Alianței României, ambii oameni politici arătându-și clar intențiile de alăturare Puterilor Centrale²⁰.

În toamna lui 1889, Al. Lahovari vizitează din nou Viena, asigurându-l pe contele Kálnoky, ministru de Externe al Austro-Ungariei, că nicio schimbare nu se va face în politica externă a României, deși el cunoștea foarte bine situația cumplită a românilor din Transilvania, a căror asupra se intensifica draconic.

Cu toate acestea, Austria și Ungaria nu aveau în vedere îmbunătățirea problemei naționale a românilor, ba chiar, în loc să înceteze poilitica de deznaționalizare din Transilvania, acestea, împreună cu Germania, făceau presiuni insistente asupra Bucureștilor pentru reînnoirea Tratatului, ceea ce s-a și întâmplat: conservatorii, reuniți sub L. Catargiu la guvernare, cu Al. Lahovari la Externe, în 1891, au reînnoit Alianța cu Austro-Ungaria (L. Catargiu și Al. Lahovari fiind încunoștințați de către rege privind existența tratatului secret, s-au declarat de acord cu acesta), România rămânând, astfel, în sfera de alianțe a Puterilor Centrale,

SILVIANA ANDRADA TCANCENCO

Liliana POPA

Un scurt CV. S-a născut pe 2 februarie 1971 la Sighișoara. Liceul german Goethe din București. ASE. Doctor în economie, specializarea finanțe internaționale, dincolo de formația sa profesională, Silvana Tcancenco rămâne fidelă unei iubiri din tinerețe, poezia, debutând la 15 ani.

Silvana Andrada Tcancenco este poeta ce singură și-a construit climaxul ideatic prin propria reflecție și printr-o sinteză a tăcerilor, a ascultărilor, a nedeslușirilor, a adierilor, a ecurilor ce se întorc uneori în cuvinte, prin metafore dar mai ales prin revelații. Unele poeme prin detaliile figurative, prin dialogul dintre strigăt și tăcere sau prin termenii antonimici pot clasifica viziunea sa poetică ca îndreptându-se spre o estetică a tăcerii. La Blaga există o estetică a tăcerii prin conceptul său blagian al antinomiilor transfigurate într-un cadru expresionist, între strigăt și tăcere. Asemănări ce există prin contrast, în oglindă, cu expresionismul lui George Bacovia. Și totuși zgomotele, bătaile altor inimi transcend și ajung să urce treptele tăcerii scrisă pe hârtie. Și totuși antonimiile sînt universul viziunii sale poetice. Anticlimaxul, cel dezamăgitor, cel care rupe tăcerea cu străgăte, zgomote, clopote și tăceri, altfel de tăceri, o face să se întoarcă în turnul săud e फिल्डे, în pădurea sau castelul Silvanei.

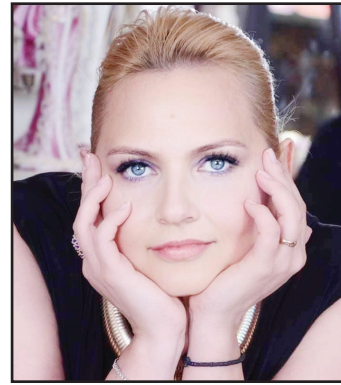
Silvana are o frenezie în fața frumuseților lumii, uneori se transcrie, iar dacă într-o zi ar începe să picteze și-ar realiza portretul cu tușe sigure, clare, translucide. Senzația mea, devenită convingere pe măsură ce i-am citit poemele, este că poeta al cărui nume pădurea însăși i l-a împrumutat este și se lasă cotropită, invadată de freamătul pădurii, al universului, fără a face analize, clasificări arhitecturale, tipologice, conceptuale. Crede în iubire, în frumusețe, în nemurirea lor, în adevăr, în supremația binelui.

Retorica nu e doar arta de a vorbi frumos ci și de a convinge prin argumentație dar mai ales prin măiestrie. Silvana Andrada Tcancenco are o inteligență sagace, gîndește repede, chiar în timp ce creează privind din mai multe unghiuri, are inteligență artistică, candoare, înțelegere dar mai ales iubire, iubire pentru oameni, pentru tot ce o înconjoară....

O temă recurentă este cea a iubirii, iubirea care trece prin timp și spațiu, dincolo de nemărginiri, de neuitări, de moarte: „E universul meu zdrobit de universuri,/ Precum o rimă calmă e prinsă între versuri,/ Cu șansa ei infimă de-a se elibera,/ De-a picura în suflet apoi a vindeca./ Pe gândul meu de tină mai suprapun o clipă,/ Pană cu pană stăruind spre-a-mi construi aripă,/ Să-nlocuiesc căderea cu un albastru zbor,/ Să mă înalț la ceruri, deplin, fără să mor/ Căci am murit atîta în timpuri suprapuse./ De-atîtea ori, murit-am fără de chin, lisuse”

Freemătă pădurea, căpițele de fin par învelite în foiță de aur, Silvana Andrada Tcancenco creează imagini plastice nu cu penelul, cu gîndul și pana sa, ca o păsăre măiastră ce vede totul de sus și mai coboară uneori printre oameni, printre copaci: „Încremenită în timp,/ Douăzeci de ani în urma viitorului”...Nu știu dacă Silvana Andrada Tcancenco are un sumum de întrebări la care își tot răspunde, dar poemele ei curg, unele cu lumină eseistică, pentru că se simte poetul căutător al sensurilor existențiale, ascunse sau misterioase, dar și al neprevăzutului. În vortexul realului dar și al visului în care se rotește pare cea care știe că visul nu moare și că această convingere vine dintr-o credință de demult pe care a aflat-o cu luciditate, într-o conciliere a senzorialității cu regimul meditativ pe care se repliază, redefinindu-se ca ființă înconjurată de oameni sau de himere: „La început a fost cuvântul,/ Un singur verb, probabil ca povață,/ Ce dăruit s-a risipit în cântul/ Rostirii lui Adam, în prima-i, muritoare, zi de viață,/ Și trebuie să i-l fi spus și Evei,/ În noaptea dăruirii, sub o stea,/ Când îi șoptea din tainele iubirii,/ Acel unic cuvânt pe care el îl cunoștea”

Silvana Andrada are o frenezie în fața frumuseților lumii, de la senzualitate și candoare la interogații și reflexii parcurge distanțe într-o trăire empatică, profundă a lumii. Poemele curg, unele cu lumină eseistică, se simte poetul căutător al sensurilor existențiale, ascunse sau misterioase, dar și al neprevăzutului, neprevăzut ce ne însoțește la fiecare pas....

ȘAH PLANETAR

O tablă pătrată pe o masă pătrată,
Istorie, uitată, mințită, furată,
Pioni care ară doar câmpuri de oase,
Cu regi abdicanți și metrese frumoase,
Șah!, spuse negrul dar albul omoară,
Omoară și roșu și galben de ceară,
Omoară cu ură și fără de măsură,
Nebunul vorbește, e slobod la gură,
Șah!, pierde tura controlul pe flancuri,
Trimit escadrile de-avioane și tancuri,
Peste o tablă alb negru și goală,
Ideologică luptă, pur materială,
Șah! și regina se-apeacă, suspină,
Sacrificată fiind fără de vină,
De-un rege despotice ce joacă la pat...
În spate pionii, sunt trei, e șah mat.

ÎN LUMEA NOĂSTRĂ CIRCULARĂ

Am dor de viață, dor de vis,
Am drag de lume și de-abis,
Am vis curat, speranță în privire,
Am țel de-a izgoni a răului rânjire

În lumea noastră circulară
În care realitatea uneori doboară

Și mai tânjesc spre infinit,
Spre binele din care am venit,
Aici în lumea noastră cea multiplă,
În care binele, atât de rar se-ntâmplă.

În lumea noastră circulară,
În care răul a-nctat să moară

Și îmi doresc cu disperare
Un luminos apus de soare
Și-un întuneric cu un singular sfârșit
Care se termină în răsărit.

Prin gândurile-mi tot urcând,
Mă regăsesc a fi fiind,
În lumea noastră circulară,
Doar o amfibie care zboară.

SINGURĂ PIATRA

Voi striga, la porțile acestei lumi,
Până ce se vor sparge
Timpanele timpului;
Sunt un cotropitor de frumos,
La poalele unei cetăți
De gânduri,
Înlăuntru, sunt cei care au cheile porții.

Cal troian am fost o singură dată,
Atunci când m-am născut,
Am pene și smoala pe trupul vremelnice
Pene de zbor,
Smoolă din pământuri,
Dar știu că voi dăinui
În imaginea zidurilor,
Cu miile de ani,
Oricât m-ar alunga de departe,
Zidurile vor ști ca am fost aici,
În fond,
Sunt o parte din ele,
Și poate una din
Singurele pietre,
Care încă mai crede,
În fundația,
Acestei lumi.

CÂNTEC DE LEAGĂN

Câte zboruri, câte frângerii,
Câte ziduri fără plângerii,
Câte cicatrici pătrate,
Câte gânduri cumpătate,

Înc-o lespede și-o cruce
Tot pământul poate-a duce,
Timpul meu încă mai crapă
Nesătul și fără apă

Cerul, între două zări,
Între două depărtări,
Îl usucă și-l topește,
Ca și cum încă-l privește

Respirația-mi domoală
Precum litera pe-o coală,
Doar așteaptă să-nchid cartea,
Să-i fie deplină moartea;

Însă litere se scriu,
Până și-n acest târziu
Iar eu îi citesc din carte
Și-l adorm ca într-o moarte.

EDIFICII CULTURAL - ISTORICE ROMÂNEȘTI PALATUL JUSTIȚIEI DIN BRAȘOV

Emil MANZUR

Spre sfârșitul sec. XIX, când au fost întocmite planurile de sistematizare ale orașului Brașov, s-au demolat mare parte din fortificațiile medievale ale cetății, construindu-se apoi clădiri administrative: Administrația Financiară (azi Primăria orașului), Palatul Poștelor și Palatul de Justiție (azi Prefectura județului). În anul 1900, președintele Tribunalului Regal, Georg von Weer, a cerut comunității orașului atribuirea unui teren de 9500 mp,

pe care să construiască Palatul de Justiție. Cererea a fost aprobată cu condiția ca toate clădirile construite pe acest teren să fie oferite gratuit comunității brașovene. Astfel a început construirea, lucrările fiind finalizate în 1901, dar a fost dat în folosință în 1902 când a fost înscris în CF ca "Palatul Tribunalului, închisoare și atelier". Construit în stil neobaroc, cu elemente din stilul Art Nouveau și ale eclecticismului francez, clădirea a fost folosită în Primul Război Mondial de comandamentul Armatei a 9-a Germane.

Clădirea a funcționat conform destinației până la sfârșitul Celui de-al II-lea Război Mondial, când a devenit sediul PCR din Regiunea Stalin și al Sfatului Popular al Regiunii Brașov și apoi Consiliu Popular.

După 1993, la etajele 2 și 3 a funcționat Curtea de Apel Brașov, iar celelalte etaje fiind ocupate de Prefectura Brașov și Consiliul Județean.

RADU NEGRU VODĂ

Ctitorul mănăstirii Jgheaburi (II)

Arhim. Veniamin MICLE

Una dintre vechile așezăminte monahale din Eparhia Râmnicului este Mănăstirea Jgheaburi, fiind un adevărat loc de sihăstrie. Dintru începuturile ei cele mai îndepărtate, așezarea aceasta nu a fost făcută pentru obște, fie ea cât de mică, ci pentru un singur viețuitor, deoarece aici nu este loc nici cel puțin pentru o grădină; legumele și florile cresc pe terasele făcute cu sapa. Este un adevărat cuib de liniște sufletească, de meditație interioară și de întâlnire cu divinitatea.

Amplasarea Mănăstirii. Mănăstirea Jgheaburi este situată la nord-vest de Râmnicu Vâlcea, fiind deservită de șoseaua Râmnicu Vâlcea – Băile Olănești. Ea este construită în satul Piscul Mare, comuna Stoenesti, județul Vâlcea, fiind aproape complet ruptă de lume. Acolo se ajunge foarte greu, iar izolarea este desăvârșită. Practic, o dată ajuns la mănăstire, nu mai ai unde să înaintezi, astfel că liniștea monahală, tulburată doar de câțiva credincioși rătăciți până acolo, este deplină. Accesul spre Mănăstire. Accesul spre Sfânta Mănăstire Jgheaburi se face pe Drumul european 67, care străbate Oltenia de sub Munte. Într-o curbă ușoară din comuna Stoenesti se observă un indicator către mănăstire. După încadrarea pe acest drum, foarte repede se deschide un drumușor la dreapta; de aici, se urmează șoseaua, fără abatere nici stânga, nici dreapta. Linia de asfalt, destul de îngustă, începe să urce la un moment dat urmând linia dealurilor. Între două părți de sat, pe sub poalele unei păduri, pe lângă pereți de stâncă, asfaltul dispare pe o porțiune de vreo 500 m, dar revine pentru încă o bucată de drum. Este o zonă rurală profundă. De aici, începe „greul”. Accesul este dificil, de fapt, doar în momentul în care a plouat. Atunci drumul, tip forestier, se transformă într-o cale de acces doar pentru mașinile de teren ori tractoare. Se formează șleauri pline cu apă, există destule porțiuni pline de pietre colțuroase, unele bucăți de drum sunt în pantă. În general e recomandat accesul cu autoturisme cu gardă înaltă la sol, chiar și în zilele uscate și însorite. Ajunși la mănăstire, se descoperă o mică vatră de credință pitită între dealuri, prin codrii întinși, la capătul unui drum nu prea ușor.

Vechimea Mănăstirii. În Pisania bisericii scrie că sfântul locaș este construit pe locul unde au existat alte două biserici de lemn, una datând din anul 1300, din timpul lui Radu Negru, și alta din anul 1600, refăcută la 1640 de Mitropolitul Teofil, în timpul lui Matei Basarab. Ambele s-au dărâmat.

Biserica. Actualul locaș de închinăciune este construit din zid de piatră în anul 1827, având Hramul „Nașterea Maicii Domnului”, fiind ctitorită de doi preoți din Cucova și Cheia și un ieromonah din Zmeuret. Biserica a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Vâlcea din anul 2015, având codul de clasificare VL-II-m-B-09877.

Biserica este așezată în apropierea unui pârau ce șerpuieste limpede printre pietrele văii. Ea are dimensiuni reduse, formă de navă și împărțirea clasică: altar, naos, pronaos și pridvor. Observăm o compoziție arhitecturală frumoasă accentuată de cei șase stâlpi de zid și o pictură cu cromatică intensă.

Fațadele. Ctitoria are fațadele pictate în întregime. În exterior, pereții bisericii sunt înconjuțați de un brâu median care are deasupra firide pictate. Ferestrele sunt mici, cu deschidere interioară. Biserica este

acoperită cu tablă și nu are clopotniță. Clopotul este așezat pe doi piloni metalici, fixați în beton. Biserica nu are turla. Catapeteasma este din zid și are frumoase arcade decupate în dreptul ușilor împărătești. Între naos și pronaos este un zid care permite o deschidere cât o ușă mai mare. În pronaos, sunt redată portretele ctitorilor. Printre ctitori, sunt menționați logofătul Matei, de numele căruia se leagă refacerea mănăstirii în timpul lui Matei Basarab, mitropolitul Teofil, episcopii Ilarion și Antim Ivireanul. De asemenea, ctitorii au înzestrat mănăstirea cu întinderi mari de terenuri, care au fost pierdute la secularizarea averilor mănăstirești din anul 1864. În anii 1940 și 1970, Mănăstirea a fost renovată, fiind în prezent electrificată. De asemenea, lucrări de restaurare s-au efectuat în anul 2012, care au încercat să protejeze pictura interioară, însă deja se observă degradări. Biserica are și pictură exterioară, chenare pictate în jurul ferestrelor și brâuri în formă de zimți de fierăstrău.

Pictura în frescă, datează din secolul al XIX-lea, fiind realizată în stil bizantin; compoziția ei emană liniște și îndeamnă la meditație. Pictura a fost executată de Ilie Zugravul din Teiuș și Constantin Zugravul din satul Zmeurăț. Conform inscripției semnate de Constantin zugravul din „Zmiorăț”, biserica a fost terminată în 1826, iar pictura în 1828, an ce se păstrează pe fațada de est prin semnătura zugravului „Ilie zugrav ot Teiuș”.

Pisania. Pisania este scrisă în chirilică; pe o piatră de 83/104 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; litera de 4 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond negru: „† Întru slava Sf(î)ntei Troiță făcuto-s-au acest sf(ânt) schit din vechime, în zilele Radul(ui) Negru voiv(od), de lemn, hram Voved(e)ni(i) a Maicii D(o) m(nului), leat 1310 (sic). Și al doilea s-au făcut de Matei log(ofātu), făcut în z(i)lele lu Mathei vod(ă), vă leat 1640. Iar acum stricându-s(ă) era să s(ă) mai pustiască, ne având nici un venit. Iar acum s-au îndemnat din mila lui D(u)mnezeu, sf(ințit) pop(a) Ioan Andronescu ot Cacova i sf(ințit) pop(a) Ioan ot Cheia, ver(i) fi(i)nd, s-au zidit din temelie, înfrumusețindu-o cu zugrăviala după cum să vede i cu moșie, această sf(ântă) biserică Jghiiabu. Iar sf(i)n(țit) păr(intele) Timothei er(o)mo(na)h(ul) i Dani(i)l er(o)mo(na)h(ul) ot Cacova au făcut casele i varu sf(in)ț(ei) b(i)s(erici) i piatra i moșie, dup(ă) cum să vede, în zilele bunului d(o)mn, Grigorie Ghica v(oie)v(od), epi(scop) Neofitu fi(i)nd. Și iar să s(ă) știe cum acest sf(ânt) schit din vech(i)me n-au fost închinat nicăria, fără numai la mila domnii ca să-l miluiască. Lăsăm și noi iar așa să se urmeze. Iar de să va rād(i)ca vre un ticăit or(i) cine a-i face vatic(i), D(u)mnezeu pre acela să nu-l iarte. Și ce să va agonis(i) de la schit să să cheltuiască iarăși în schit. Și s-au săv(ă)rișit la leat 7335, 1827 mai 8”.

Ctitorii. În pronaos, se păstrează portretele ctitorilor, reprezentate pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 2,5 cm, cu alb pe fond albastru închis în dreptul lor; la bis. Intrarea în Biserică: Nicolae, copil tânăr. Pe perețele de la vest: Ioan; Elisaf(t)a ereița; popa Ioan Andronescu, ctitor; popa Ioan ot Chiiaia, ctitor; Costandin sin pop(a) Ioan; Ioana ereița; Ilie, Ilie, copil, reprezentat în dreptul preotesei Ioana; Gheorghie sin pop(a) Ioan. Ilie, copil, reprezentat în dreptul preotesei Ioana. Pe perețele de la nord: Daniil ieromonah ot Zmiorăț, nacealnic sf(ântului) schit; [Dama]schin, schimonah și înt(âi) t(ito)r; [Păuna; Gh(eor)gh(e)]; hagiul Timothei ieromon(a)h ot C(a)cova, nacealnic sf(ântului) schit și înt(âi) t(ito)r; Chipurile călugărilor cari au fost „când s-au făcut schitul”: Sava; Aftanasie; Nicodim; Pahomie.

Pomelnicul, scris în zidul Proscomidarului, care-l copiază cu siguranță pe cel vechi, cu adaosurile de rigoare, începe cu „leat 1300”. Primul nume este al lui Radu Negru, fiind urmat de Mihai, Dan și Mircea. Cert este că în momentul în care a trecut pe aici Sfântul Nicodim de la Tismana, locul de la Jgheaburi nu era pustiu; sfântul a găsit aici un sihastru, continuator al unor tradiții pustnicești de lângă izvorul cu apă sulfuroasă. Pomelnicul are literă de 0,8–1 cm, cu alb pe fond negru; la biserica Intrarea în Biserică. Theofil arhiepiscop, Ilarion e(piscop), Anthimu e(piscop), Damaschinu e(piscop), Climent e(piscop), Parthenie e(piscop), Chesarie e(piscop), Filaret mitrop(o)lit, Neofit e(piscop). Zugrav Timothei. Nicolae, Cosma, Tudor erod(iacon), Gheorghe, Ana, Sava mo(na)h, Climent mo(na)h, M[ari]ca, Mariia, erei Costandin, erod(iacon) Lazăr, erod(diacon), m(ona)h, ereu, ereu, mon(a)h, mon(a)h, Opria, erei Opr..., mon(a)h 24. Textul din cea de a doua coloană a Pomelnicului, este precedat de o inscripție ilizibilă. Inscripția de pe acest rând, scrisă de-a lungul celei de a doua coloană a Pomelnicului, ilizibilă. Textul din cea de a treia coloană a Pomelnicului, precedat de o inscripție ilizibilă. Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul. 1826 noiembrie 8. Inscripții pe perețele altarului, în exterior, pe latura de la est, sub cornișă; la biserica Intrarea în Biserică. Cu literă de cca 6–7 cm, cu maroniu-roșcat pe fond alb: 1826 noem(vrie) 8; Costandin zugraf ot Zmiorăț. Cu literă de cca. 5,5-12 cm: Ivan vătaf de zidar(i). 1827 septembrie 1–1828 august 31 (7336).

Inscripție pe perețele de la sud al bisericii în exterior, sub cornișă; literă de cca. 12-14 cm, cu roșu pe fond alb; la bis. Intrarea în Biserică. 7336; Ilie zug(ravul) Teiușan. Pe perețele de la nord al naosului, în filacterul pe care-l ține Dreptul lov, s-a scris cu cifre de cca. 4 cm, cu maroniu, pe fond alb-maroniu „1827”. Menționăm că și pe perețele Pridvorului, deasupra intrării, sub cornișe apare scrisă cu literă de 12-14 cm, cu maroniu pe fond alb, data „1827 oc(tombrie) 4”.

În partea inferioară a cornișei Sfântului Altar au fost scrise, în aceeași vreme, inițialele: Șt. V. T. J.

Pomelnic pe perețele de la proscomidie; literă de 1,5 cm, cu negru și inițiale cu roșu pe fond alb, într-un câmp de 31/19,5 cm; la bis. Intrarea în Biserică. Costandinu ereu, Dumitra ereița, Ioan, Cozma, Safta, Tudora, Mariia, ereița, Gheorghe, Matei. Inscripție pe ancadramentul de piatră de la o fereastră a naosului, pe latura de la sud; literă de 3 cm, săpată; la biserica Intrarea în Biserică. „Aicia să odihnesc o(a)sele părintelui Theodosii monahu, 7307”. Inscripția a fost scrisă de Petcu pietrarul din Jiblea, în 1859. Urmează patru rânduri de text, ilizibil (deteriorat). 1839 ianuarie 13. Inscripție deteriorată. Icoană de lemn reprezentând pe Maica Domnului și Sfântul Efreim Sirul, de la Schitul Jghiabul; a aparținut și colecțiilor de la Mănăstirea Hurzu. Gheorghie zogr(af), 1839 ghen(arie) 13. Această sfântă icoană s-au făcut cu toată cheltuiala mea, Efreim monahul; și după moartea mea o dăruiesc Sf(ântului) Schit Jgheabul.

Pridvorul. Pridvorul este susținut de șase stâlpi groși din zid.

Clădirile Mănăstirii. În jurul mănăstirii au existat și clădiri anexe care, neîngrijite, s-au dărâmat. Clădirile din jurul mănăstirii au fost construite în anii 1932, 1963–1968, cu daniile strânse de la creștinii din satele dimprejur, cu contribuția Episcopiei Râmnicului și a Sfintei Patriarhii. Clădirea mare pentru chilii și stăreție este amplasată pe un teren mai înalt, la circa 50 de metri înspre vest de biserica și, pentru a ajunge la ea, se urca treptele unei scări de beton.

Corpurile de chilii și Stăreția, frumos văruiete în alb, sunt prevăzute cu cerdacuri largi și arcade.

(Va urma)

GEORGE CĂLINESCU

(19 iunie 1899 - 12 martie 1965)

Mircea VASII

Marele critic și istoric literar, scriitor, publicist, academi-cian, personalitate enciclopedică a cul-turii și literaturii române se naște la București ca Gheorghe Vișan, fiul al Mariei Vișan, menajeră în casa impie-gatului C.F.R. Constantin Călinescu. Acest Călinescu mutându-se la Botoșani apoi la Iași cu ser-viciul a luat și pe femeia din casă dimpreună cu copilul ei, care va fi înscris la Școala Carol I iar în anul 1907 băiatul este înfiat de către familia Călinescu.

În 1908 revine în București, înscriindu-se la gim-naziul Gheorghe Șincai, ca apoi să termine studiile me-dii la liceul Gheorghe Lazăr. În 1919 intră la Facultatea de Litere și Filozofie din București, luându-și licența în anul 1923, cu teza Umanismul lui Carducci. Predă la câteva licee bucureștene și timișorene ca profesor de limba italiană, apoi pleacă la Roma cu o bursă pentru doi ani la Școala Română din Roma, fondată de istoricul și profesorul Vasile Pârvan.

În perioada studenției, probabil pentru a se între-ține prestează mai multe meserii, printre care biblio-tecar sau copist paleograf la Arhivele Statului.

Îl are ca profesor de limba și literatura italiană pe Ramiro Ortiz, de care îl va lega o strânsă prietenie, recu-noscând ulterior înrâurirea personalității acestuia asupra sa: „Cu el m-am deprins a scrie cărți, cu el am deprins meșteșugul informației literare și al construc-ției critice pe substrat istoric, de la el știu tot ce știu”. A tradus din limba italiană Un om sfârșit de Giovanni Papini și o nuvelă din Decameronul lui Boccaccio.

Modele pentru Călinescu au mai fost Titu Maio-rescu, Garabet Ibrăileanu și la Roma Vasile Pârvan directorul Școlii Române, actuala Accademia di Roma-nia, tânărul fiind captivat de puterea de muncă, erudi-ția, dar și de concepția despre existență a savantului.

În 1926, stă în chirie în București, predând la liceul Gh. Șincai, citind pentru prima oară la cenaclul Zbură-torul al lui Eugen Lovinescu.

Se căsătorește în anul 1929 cu Alice Vera, fiica unor mici proprietari, prima întâlnire dintre cei doi

fiind descrisă în romanul Cartea nunții.

Editează în 1927 revis-ta Sinteza, și în anul 1930 Capricorn, ca în 1931 să devină cronicar la Viața Românească coordonată de criticul literar Garabet Ibrăileanu. În 1933 inaugurează celebra rubrică Cronica mizantropului în Adevărul literar și artistic.

Doctoratul în filozofie și litere îl obține în anul 1936 la Universitatea din Iași cu o teză intitulată Analiza lite-rară a unui manuscris eminescian (Avatarii faraonului Tla), nuvelă descoperită și pusă în valoare de el însuși. Este profesor la Universitatea din Iași, ca din anul 1945 să se transfere la Universitatea din București.

Colaborează la reviste literare precum: Universul literar, Viața literară, Gândirea, este în comitetul de conducere al revistei Viața Românească. A fondat și condus Jurnalul literar, Lumea, Tribuna poporului și Națiunea, colaborând la revistele Gazeta literară, Contemporanul, Roma și Sburătorul.

Este autorul unor studii fundamentale despre mari scriitori români: Viața lui Mihai Eminescu, Opera lui Mihai Eminescu, Viața lui Ion Creangă, etc.

Scrie romane de tip balzacian, precum Arca lui Noe, Enigma Otiliei, Cartea nunții, Bietul Ioanide, Scrinul negru. Titlul romanului Scrinul negru provine în urma achiziționării unui scrin de culoare neagră de la un talcioc, în care găsește arhiva unei familii.

A făcut și politică, fiind deputat în Marea Adunare Națională între anii 1946-1965, vizitând Uniunea Sovietică, China, publicând impresiile de călătorie.

„Îmi plac izvoarele de la Olănești, curgând numerotate și la infinit, fără aerul de spital conferit de pacienți. Inscriptiile pe copaci, pe pereții de stâncă, amintesc scurtele vacanțe ale vilegiaturistilor din anii precedenți. Acum natura a pus stăpânire deplină asupra locului, cucii cântă, câte-o bucată de stâncă se prăvălește în vale cu inscripții cu tot, salcâmi răspândesc un parfum pe care cei care vor veni mai târziu nu-l vor recunoaște.” Iată o evocare a lui Călinescu despre renumita stațiune vâlceană Olănești,

în care poposea adesea pentru tratamente, dar și pentru frumusețea locurilor și aerul curat. Descrie în continuare eforturile unui primar tânăr din partea locului, cât și al unor tineri iubitori de locul natal pentru a schimba fața localității prin îmbunătățiri și reparații: „Am văzut două poduri solide, de drugi, peste apa Olăneștilor, poduri anul trecut vechi și oscilante.” ...„Mai deunăzi, o cișmea a cărei apă venea de la izvor, era astupată și oamenii mergeau departe cu hârdaie și găleți, pe unde era vreun puț. Într-o duminică, un stol de tineri din sat, cu cazmale și târnăcoape, au luat-o către deal și spre seară apa cișmelei curgea susurător”. Amintește de asemenea de reparațiile și renovările la vile, la izvoarele stațiunii și de înfrumusețarea parcului. Acestea toate se întâmplau spre sfârșitul deceniului patru al secolului trecut, materiale publicate în „Națiunea” 3 iunie, 1948, și preluate din lucrarea „Călători prin Vâlcea” – De la Paul de Alep, la Î.P.S. Gherasim Cristea (1653-2014)” a scriitorului, poetului, sculptorului nostru vâlcean Felix Sima.

Din nefericire în anul 1964 este internat cu diag-nosticul ciroză hepatică, ca în 1965 la 12 martie să pără-sească această lume, lăsând „o operă fundamentală pentru cultura poporului român”, așa cum Geo Bogza scrie în epitaful literar semnat de acesta.

Opera lui George Călinescu: Proză - Cartea nunții (1933), Enigma Otiliei (1938), Trei nuvele (1949), Bietul Ioanide (1953), Scrinul negru (1965). Poezie - Poezii (1937), Lauda lucrurilor (1963), Lauda zăpezii (1965). Teatru - Șun, mit mongol sau Calea netulburată (1943), Ludovic al XIX-lea (1964), Teatru (1965). Istorie și critică literară - Viața lui Mihai Eminescu (1932), Opera lui Mihai Eminescu (1934), Viața lui Ion Creangă (1938), Istoria literaturii române de la origini până în prezent (1941), Istoria literaturii române. Compendiu (1945), Universul poeziei (1947), Nicolae Filimon (1955), Gr. Alecsandrescu (1955), Ion Creangă (Viața și opera) (1964), Vasile Alecsandri (1965). Studii de estetică și literatură universală - Principii de estetică (1939), Impresii asupra literaturii spaniole (1946), Sensul clasicismului (1946), Studii și conferințe (1956), Scriitori străini (1967), Ulysse (1967).

Prin valoarea operei sale, George Călinescu rămâne untitanalcriticiișiliteraturiiromânedintoatetimp-purile, lucrările sale fiind studiate la toate nivelurile, bucu-rându-se în permanență de aprecieri critice pozitive.

Călimănești, la 6 cireșar, Anno Domini 2024

MARIAN ILIE

Aud America

Moto: *I hear America singing*
(Walt Whitman)

I hear America sinking- Aud nu cum cântă ci cum se scufundă America-n sufletul meu- continentul acela mustos nu-și mai are contur sufletul meu de țaran preistoric și postacademic și post zis de veghe în prea frământată Curbura Carpaților da își trăiește lucid singuratic amărăciunea...

Auzeam cum cânta- ascultam Vocea ei cu bunicul și tata între munți de păpuși de tutun împregnat clandestin cu năduf și cu sevele gliei ce-și dete feciorii și fete și aur și grâne și tot așteptând izbăvirea istorică întâia și cea de pe urmă venire a lor adulații râși-plânși de dincolo de hârăitul radioului vechi și de pânza ecranelor...

Se trăia scorbuos devenirea la noi se lua și se da se preda se-nvăța se iubea și ura creștinește pe stânga acolo în trup unde inima bate clamând izbăvirea de foste orori inventate himere fantome mustind ca de vin botezat cu aghiasmă trecutul un râu de suplicii o teamă cumva programată genetic să doară...

Democrația ah democrația acel postulat cu puterea popoarelor teribile lor neputințe robite și spaimei că moartea-i cumva altceva decât moartea cea moarte povești despre lei săritori de bariere și bieți cățelandri târându-se-nvinși pe sub dedesubtul istoriei...

Am iubit am urât și-am iertat repetând fără noimă păcatul istoric al facerii și desfacerii ginților Doamne și cum așteptam odorând cu miros tăietor de tămâie brațele anticei Cruci Cardinale ultima mare descindere dintru vastul tărâm al dreptei Tale făgăduințe...

Am ajuns să urâm și-am ucis însuși mitul iubirii miracolul frânteii din noi Înălțări

retrăim dară pilda cea tristă a iarăși clădirii și-apoi dărâmării cu simțuri ciulite ocult spre Acolo- nu cum cântă aud ci cum se scufundă odată cu mine cu tot cu legendele ei se scufundă America...

Să fi fost după inima mea eu nu dărâmam plânsul Zid al Berlinului Doamne tocmeam meșteri mari să-l străpungă cu porți să graveze în lemnul cu fibră vibrând de durerea Pământului un tandru discurs planetar dedicat așteptării...

Publicat în volumul „A doua Scrisoarea III” (Editura Semne, București, 2010).

CAFENEUA DE LA OPERĂ

Ion DULUGEAC

Vasile Cristian urma să petreacă patru-cinci zile în orașul lui Johann Strauss, Viena, apoi la Paris încă o săptămână, cu iubita sa, Zaraza; călătoreau cu *Orient Express*-ul, deja celebru în toată lumea. Dar în orele călătoriei celor doi, brăileanul îi povestește femeii iubite, fie în cușeta elegantă, fie la restaurant, mare parte din viața lui. Drumul către capitala Austriei a durat aproape 24 de ore, ajungând dimineața în capitala Austriei, la vestita *Wien Hauptbahnhof*, sau Gara Centrală din Viena, unde au coborât plini de veselie.

— Draga mea, vom merge la hotel *Viena* cu o mașină de la *Casa Columbia*, care-mi va aduce și 50 de plăci Pathé, din ebonită de calitate. Ne instalăm în cameră, mergem la micul dejun, apoi eu înregistrez trei ore, iar la întoarcere mergem în oraș, la restaurant, de acord? o întrebă bărbatul iubit, cu glasul său melodios.

— Scumpul meu, Cristian, sunt la dispoziția ta, așa că te aștept, chiar și o viață...

Spre sfârșitul călătoriei către hotel, soarele începuse să strălucească, un soare ce străbătea uneori prin pânza cenușie a cerului și luminând frumusețea orașului. Se auzea, din când în când, apa picurând de pe streșinile hotelului *Viena*, situat la numărul 3, pe *Kartner Strasse*, locul unde aveau să locuiască pentru trei nopți.

Doar în prima noapte petrecută la Viena, îi veniră în minte vorbele de atenționare ale comisarului Alimănescu, transmise de căpitanul Velicea înainte de a urca în *Orient Express*. Marelui cântăreț, fiind adult oriunde mergea, se gândi cu mare plăcere la vizita de la Mogoșoaia, la doamna Martha Bibescu, dar și la drumul cu trăsura până la București, la domiciliul lui Sbârcea. Îi trecu prin minte că are, în cei din jurul său, adevărați prieteni.

Ceea ce se petrecuse în sufletul lui Cristian Vasile acolo, cu două zile înainte de plecarea la Viena, fusese uimitor. Petre Burcă, cel care sosise alături de Ion Dulgheru și prințul Bibescu, îi văzuse fața, îngrijorată, ușor speriată. Bărbatul Prințesei nu se putea lămuri, cum de apăruse fata asta, Zaraza, așa, ca din văzduh, în inima lui. Dar, fiind un om tare, se uită curios la tânăra femeie, măsurând-o din cap până-n picioare cu privirea sa pătrunzătoare. Dorea să stea cât mai demn în fața ei, ca și cum ar fi vrut să nu se trădeze că ținea la frumoasa curtezană. Îi trecu prin cap că trebuia să scape de aparențele acelei legături, dar nu reușea, lucru ce-l făcea să creadă că o iubea din toată ființa sa. Apoi își aminti discuția de la Mogoșoaia, cu doar câteva zile înainte de a pleca la Viena

— Dragă Cristian, te-ai odihnit sau ai cântat toată noaptea serenade? îi zise Burcă.

— Nea Petre, am dormit buștean!

— Bine ai făcut, că azi facem repetiții pentru înregistrările tale... de la Viena.

— Sunt pregătit, domule profesor!

— Bună dimineața, dragii mei oaspeți, micul dejun este aranjat pe terasă, se auzi glasul cristalin al Prințesei Martha Bibescu.

— Minunat, Excelență, pentru că simt că leșin de foame! adăugă Cristian.

— Ce tren luăm pentru Viena, dragă Cristian? îl chestionă Zaraza, rămasă în urmă, în timp ce grupul se instalase pe terasa către lac, pentru a servi masa.

— *Orient Express* se cheamă, draga mea.

— Și ce fel de tren este acesta? continuă ea.

— *Orient Express* este numele unei linii feroviare de distanță lungă pentru pasageri și a fost inițiată de *Compagnie Internationale des Wagons-Lits* sau Compania Internațională de Vagoane de Dormit, după modelul existent în Statele Unite și operat de Compania *Pullman*.

— Linia asta este legendară, datorită călătorilor celebri din romanul *Crima din Orient Express* de Agatha Christie; numele trenului a devenit sinonim cu o călătorie de lux.

— Da, Zaraza, iubirea mea, așa este! Orașele de la capetele liniei sunt Paris și Istanbul, orașe legate între ele de la data apariției sale, își aminti discuția cu frumoasa lui iubită.

După nici jumătate de ceas, cei doi s-au dus la restaurantul luxos din dreapta intrării în holul somptuos, al clădirii de cinci etaje, unde au mâncat și au băut câte două cafele, fiecare.

Apoi ieși de la micul dejun din frumosul hotel vienez, care purta numele capitalei austriece, au pornit agale mergând pe *Mariahilfer Straße*.

— Ce facem aici, dragul meu? se miră ea, inocentă.

— Mergem la un magazin al unui văr de-al prietenului Harry Grossmann, care vindea cosmetice franțuzești, să cumpăr un cadou de bun venit, iubitei sale, apoi alături, la un blănar.

— Domnule Cristian, mi-a telegafiat Jean Dulgheru, că veniți.

— Iată-ne ajunși, domnule Grossmann, vreau 30 de rujuri *Helena Rubinstein*, aveți?

Cum bărbatul evreu îl ademini pe artist și la alte cumpărături, în final a luat câte zece rujuri doamnei Sbârcea și colegei sale, Maria Tănase, dar și iubitei Zaraza, tot atâtea.

Strada *Mariahilfer Straße* din Viena, sau „Mahü”, cum îi zic localnicii, este zona pentru cadouri scumpe și lucruri de ultimă modă care te întâmpină imediat ce ai ajuns în Viena, fiind foarte aproape de *Westbahnhof*. Vestita zonă de cumpărături găzduiește de-o parte și de alta magazinele superbe ale unor designeri și mărci de renume din întreaga lume.

Acestea reprezintă adevărate *atracții turistice*, de unde cu siguranță nu poți pleca fără vreo superbă creație vestimentară, ori poate vreun obiect din piele care va completa perfect stilul tău vestimentar. Astfel că Zaraza deveni proprietara unei superbe haine de blană, alb-gri, model *Helsinki*, pe care dizeorul a plătit o mică avere.

— Haina din blană naturală, de vulpe, era un produs esențial din garderoba oricărei femei, avea să-i spună Cristian, iubitei sale, care plecă îmbrăcată cu noua achiziție.

— Domnule Cristian Vasile, te rog să te oprești din a cheltui banii... pe orice, rosti femeia, vizibil îngândurată.

— Acest model este deosebit și îndrăzneț, draga mea, și la Paris o să-i încântăm pe cei de la Ambasada României, vei vedea...

— Te rog să nu mai cumperi nimic, dragul meu!

— Bine, vom merge să bem o cafea celebră, ce zici?

— Cred că o cafea merge, poate mă trezește la realitate, pentru că simt...că visez.

— Iubita mea, Zaraza, în jurul anului 1900 Viena avea aproape două milioane de locuitori, mai mulți decât astăzi. Mereu, efervescența intelectuală și culturală a orașului atrăgea intelectuali și spirite rebele, fiind epoca în care totul se opunea tradiției, făcând loc inovației în științe și revoluției în arte; e la fel chiar și acum, în vreme de război.

— Deci cafeaua, înțeleg, este un liant al spiritelor, așa-i?

— Draga mea, ai intuit bine iubire. Medicina, psihologia, literatura, poezia, pictura, arhitectura, meșteșugurile și muzica, toate își găseau forme noi de evoluție sau exprimare.

— Deci și aici este cum e la noi, la Capșa, observ!

— Oameni de știință și artiști deopotrivă, aveau ocazii frecvente să interacționeze, să-și împărtășească și să-și confrunte descoperirile, ajungând să se influențeze reciproc, în saloane sau în cafele, draga mea.

— Sper că nu este foarte departe de hotel!

— Megem la *Café Museum*, pe *Operngasse 7, Kalsplatz*, aproape de Operă, dar și de hotelul nostru, iubita mea.

— Ești un om minunat, dragul meu artist, om bun, celebru și omenos, adăugă femeia.

— La ultima mea deplasare aici, acum un an, am citit că Stefan Zweig, între 1934 și 1942, în cartea autobiografică *Lumea de ieri*, scria: „... trebuie să se știe că la Viena cafeaua reprezintă o instituție cu totul deosebită, ce nu-și găsește echivalent nicăieri în lume. Este vorba, de fapt, de un fel de club democratic, accesibil oricui contra unei cesteștiiefine de cafea, unde, pentru acest mic obol, fiecare oaspete poate să stea ore în șir, să discute, să scrie, să joace cărți, și mai ales să citească un număr nelimitat de ziare și reviste”, ce zici?

— Dragul meu, ești o enciclopedie, rosti femeia.

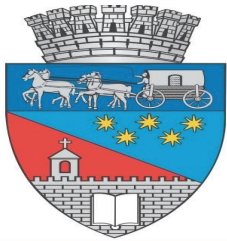
— Iubita mea, ghidurile te învață că într-o cafea vieneză nu intri pur și simplu și ceri o cafea, nu acolo unde sunt între cincisprezece și douăzeci de variante posibile. Așa că eu m-am documentat, am citit, am studiat liste, dar ți-am pregătit și ție câteva idei, și am încercat să memorez nume de cafele.

— Eu vreau cafea vieneză, a răspuns Zaraza, iar într-o clipă apărură chelnerul înalt de la *Café Museum*, îndreptându-se de spate și privind de sus, către româncă.

Luat prin surprindere de situația generată de Zaraza, el zâmbi forțat și ceru un *Mélange*, cafea cu lapte și spumă de lapte, un cappuccino inventat de vienezii și adoptat apoi de italieni, după cum avea să-i explice femeii marele muzician, la plecarea chelnerului.

— Știu de la doamna Martha, că italienii au ridicat la rangul de artă acest produs din cafea și l-au considerat întotdeauna o mândrie națională, adăugă fata făcându-se comodă, lăsând haina de blană pe un spătar de scaun.

Au stat mai bine de un ceas. După care Cristian a luat o birjă, la fel de reprezentativă pentru peisajul vienez, cum ar fi: Catedrala Sfântul Ștefan sau Roata Uriășă din Prater, Opera, Școala Spaniolă de dresaj. O călătorie cu birja trasă de doi cai este, pentru mulți turiști, apogeul șederii lor în Viena. Aproape că nu există un mod mai comod de a descoperi frumusețile capitalei Austriei.

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS SR EN ISO 9001:2015 410/C SR EN ISO 14001:2015 223/M SR OHSAS 18001:2008 190/HS SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

Primăria Râmnicului a semnat primul contract de finanțare în cadrul Regio 2021 - 2027, iar valoarea proiectelor cu fonduri nerambursabile a depășit un miliard de lei!

Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea a semnat primul contract de finanțare în cadrul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 pentru proiectul "Lucrări de reabilitare și modernizare Școala Gimnazială nr. 4", cod SMIS 318564. Valoarea totală a proiectului este de 10.508.821,01 lei din care valoarea totală eligibilă este de 9.380.730,78 lei. Perioada de implementare a proiectului este de 23 luni de la data semnării contractului de finanțare, respectiv până la data de 30 aprilie 2026. Principalele lucrări ce vor fi realizate în urma implementării proiectului vizează consolidarea structurală, izolarea termică a clădirii (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu peste ultimul nivel, planșeu peste subsol, învelitoare), introducerea, reabilitarea și modernizarea sistemelor de încălzire, a rețelelor și instalațiilor, inclusiv de furnizare a apei calde de consum, repararea trotuarelor de protecție în scopul eliminării infiltrațiilor la infrastructura clădirii, crearea de facilități pentru persoanele cu dizabilități, modernizarea instalației electrice, înlocuirea corpurilor de iluminat și montarea de panouri fotovoltaice. Școala Gimnazială nr. 4 – la fel ca alte zeci de unități de învățământ din municipiu - mai este beneficiara a două proiecte cu finanțare nerambursabilă: „Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar” (prin PNRR, proiect în derulare) și „Consolidarea capacității unităților de învățământ preuniversitar de stat în vederea gestionării situației de pandemie generată de virusul SARS-CoV2” (prin Programul Operațional Infrastructură Mare, proiect finalizat). Odată cu semnarea acestui contract de finanțare, valoarea totală a proiectelor pentru care Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea a obținut finanțări nerambursabile în ultimii ani a trecut de un miliard de lei, ajungând la 1.002.805.305 lei, din care suma fondurilor atrase este de 876.125.272 lei, conform Hărții proiectelor cu finanțare nerambursabilă ale Primăriei Municipiului Râmnicu Vâlcea, disponibilă la adresa www.ramnicuvalcea.finantariexterne.ro.

BIROUL DE PRESĂ

LIMBA ROMÂNĂ ÎN... EUROPA ?!

Mihai SPORIȘ

Europa este continentul pe care se află țara mea... România. Este țara mea pentru că m-am născut în ea și vorbesc limba neamului românesc, pe care am supt-o de la mama mea, ea de la bunica, care a primit-o demult... de la un șir nesfârșit de mame, care vor fi trăit cândva și prin Dacia. În Dacia, grădina de azi România, vor fi venit romani lui Traian, cel numit de plugușor Bădica Traian, să ne schimbe numele alți în... România de azi. Uite așa strămoșii noștri s-au înrudit, de voie, de nevoie, cu alte neamuri și au trebuit să se înțeleagă cu aceleași vorbe. Lumea zice că s-au romanizat, adică au suptacelașilapte, cadelaolupoaicăstăpânăpestemulte hotare ale Europei, de ce nu și pe la noi?, unde dacii chiar aveau un lup ca emblemă? Se zice că lupoaița latină, care a hrănit pe Remus și Romulus (care dă numele Romei și românilor!) și a latinizat prin... alăptare, este pusă și în România statuie, în vreo sută de piețe, prin marile orașe ale țării, ba chiar și prin Europa... Mi-au spus-o și românii plecați la lucru departe de grădina în care au copilărit. Dar fiecare loc din lumea asta își are graiul lui, după cum vântul, apele, păsările, ecourile își potrivească vocile! Cum să nu fie altfel graiul celor din locuri diferite? Când doi oameni își aud glasurile diferite, știu ei că nu au aceeași mamă? Eu și frații mei vorbim aceeași limbă, dar ne recunoaștem diferiți, după glasurile cu vârste diferite. Așa este și cu limba

română! Deși soră cu cele care vin dinspre lupoaița cea bătrână a Romei, vorbele s-au diversificat iar muzica limbii sună diferit. Mi-au spus domnii profesori că în... ginta latină (adică familia veche care vorbește limba latină... azi o străbunică îngropată și prezentă doar în pomelnice!) se recunosc azi urmașii, surorile limbii: italiană, spaniolă, franceză - de mai mare circulație! -, și ele recunosc pe cea a românilor, înconjurată de alte limbi, de la o altă străbunică istorică cum va fi fost cea a slavilor. (vezi sârbă, bulgară, rusa, ucrainiană.../nu și cea ungurească, cu alți părinți istorici!)

Unde se mai vorbește azi românește? Dincolo de România de acasă! Peste tot unde sunt plecați cu familiile, la lucru în străinătate, românii! Sunt câteva milioane de voci care țin limba în rostire departe, mai ușor în țările cu limbile surori și unde și credința își are și bisericile în limba și cultul de acasă. În instituțiile Uniunii Europene, în care suntem membrii din 2007, se vorbește de la tribună în limbile statelor componente, deci și în limba română! Tehnologia modernă face posibilă traducerea automată... din orice limbă, în limba dorită! Dincolo de rostirea limbii, scrierile în limba română, păstrează cuvintele să nu fie uitate peste vremea care poate ascunde multe! Mai vorbesc românește... frații noștri moldoveni din Republica Moldova (cei de peste Prut!), cei din Ucraina (de la gurile Dunării, din Bucovina și din Transcarpatia, cum m-a informat cineva!), din Serbia (din Timoc și de lângă Banatul nostru...). Există comunități mai mici și departe de Europa acum când lumea se risipește pe tot globul, în libertatea ei,

precum păsările libere să zboare oriunde!

Mult mi-e dragă și frumoasă limba ce-o vorbim!... spunea un poet despre Limba română, mama noastră, ca un fagure de miere! Limba cea adâncă, din noi înșine, este limba în care gândim și dăm înțelesul original al cuvintelor! Cealaltă, ca o gălăgie de ceartă, este doar sonorizare onomatopeică de papagali cu pene colorate și puși pe hartă să-și marcheze teritoriul! Definirea cea mai inspirată o dă limbii tocmai la sorocul eternizării sale, poetul Alexei Mateevici! Poezia sa Limba noastră a inspirat și textul actualului Imn al Republicii Moldova. Iată cum prin limbă, culorile drapelului, unitatea ființării se manifestă fericit, dincolo de geopolitica potrivnică! O marcă/timbru, emisă de Republica Moldova, prin 1998, confirmă filateliei mondiale... filiația românească a neamului, rostit de limba lui! Mulțumiri poetului!

August 2024, ca Remember pentru „Ziua Limbii Române”!

Limba Noastră

*Limba noastră-i o comoară
în adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
pe moșie revărsată.*

*Limba noastră-i foc ce arde
într-un neam, ce fără veste
S-a trezit din somn de moarte
ca viteazul din poveste.*

*Limba noastră-i numai cîntec
doina dorurilor noastre
Roi de fulgere, ce spintec
noruri negri, zări albastre.*

*Limba noastră-i graiul plîinii
cînd de vînt se mișcă vara
În rostirea ei bătrînii
cu sudori sfințit-au țara.*

*Limba noastră-i frunză verde
zbciumul din codrii veșnici
Nistrul lin, ce-n valuri pierde
ai luceferilor sfeșnici.*

*Limba noastră-i vechi izvoade
povestiri din alte vremuri
Și citindu-le 'nșirate
te-nfiori adînc și tremuri.*

*Limba noastră îi aleasă
să ridice slava-n ceruri
Să ne spui-n hram și-acasă
veșnicele adevăruri.*

*Limba noastră-i limbă sfîntă
limba vechilor cazanii
Care-o plîng și care-o cîntă
pe la vatra lor țării.*

*Înviați-vă dar graiul
ruginit de multă vreme
Ștergeți slinul, mucegaiul
al uitării 'n care geme.*

*Strîngeți piatra lucitoare
ce din soare se aprinde
Și-ți avea în revărsare
un potop nou de cuvinte.*

*Nu veți plînge-atunci amarnic
că vi-i limba prea săracă
Și-ți vedea, cît îi de darnic
graiul țării noastre dragă.*

*Răsări-va o comoară
în adâncuri înfundată
Un șirag de piatră rară
pe moșie revărsată.**

* Italic, Imnul Republicii Moldova!

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!” (Răzvan Theodorescu, Cultura vâlceană nr 143, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1418-2018”)

Lupoaița Capitolină amplasată în intersecția de la fostul pod al lui Hozoc. Compoziție foto P. Cichirdan

ZIUA „ENESCU” la MINA - MUSEUM OF IMMERSIVE NEW ART

Tanța TĂNĂSESCU

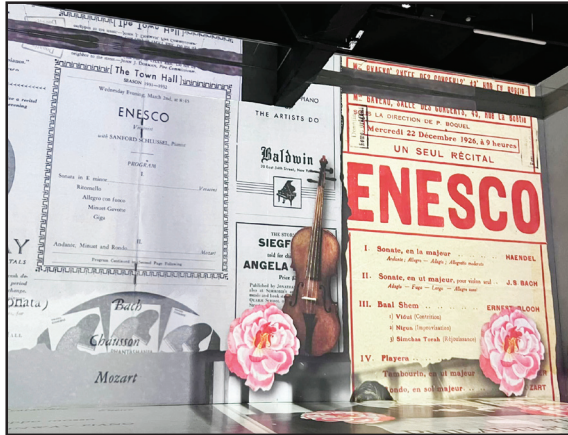

Cu ocazia aniversării a 143 de ani de la nașterea celui mai important muzician român, George Enescu (19 aug.1881 – 4 mai 1955), în data de 19 august 2024 la MINA (Museum of Immersive New Art) din București, strada George Constantinescu nr.2-4, a avut loc avanpremieră proiectului video imersiv „George Enescu - Poema Română: Immersive Experience”. La acest eveniment au fost prezente doamna Raluca Turcan, Ministrul Culturii, doamna Cristina Uruc, manager interimar ARTEXIM și doamna Gilda Lazăr, Head of Corporate Affairs&Communications JTI România, alături de un numeros public.

„Poema Română” este prima piesă orchestrală compusă de George Enescu pe când avea 16 ani și jumătate. Prima audiere a avut loc în ianuarie 1898, la Paris, sub bagheta lui Edouard Colonne iar peste două luni însuși George Enescu a dirijat la București această lucrare. „Poema Română” a fost dedicată Reginei Elisabeta a României (n 29 dec.1843 – d 28 feb./2 mar.1916, soția Domnitorului Carol I al României, cunoscută în lumea întreagă cu pseudonimul literar Carmen Sylva), ca un respectuos omagiu. Acesta este

motivul pentru care, în perioada 1947- 1990, „Poema Română” nu s-a interpretat în țară, datorită regimului politic al acelei vremi. În ultimul deceniu această lucrare apare în repertoriul multor filarmonici, cântată în diverse țări ale lumii. Fragmentul final din „Poema Română” este folosit la deschiderea ceremoniilor regale de la Palatul Elisabeta, Palatul Regal și Castelul Peleş.

ARTEXIM este organizatorul Festivalului și Concursului Internațional *George Enescu*, proiect cultural finanțat de Guvernul României prin Ministerul Culturii. Următoarea ediție a Festivalului

George Enescu, a XXVII-a, se va desfășura în perioada 24 august – 21 septembrie 2025, sub Înaltul Patronaj al Președintelui României. Anul viitor acest festival va aduce pe lângă cele 6 serii de concerte tradiționale și o nouă serie dedicată interdisciplinarității artistice. La ediția de anul acesta a Concursului Internațional *George Enescu*, ce va avea loc în perioada 31 august – 27 septembrie 2024, sunt înscrși 627 de candidați, pe scena Ateneului Român urmând să performeze de la promițătorii tineri artiști ai momentului până la muzicieni consacrați și laureați din edițiile anterioare.

Arta imersivă reprezintă o experiență captivantă și senzorială, ce te transpune în altă dimensiune. În România, muzeul privat MINA este primul centru de new media art din Europa de Sud-Est care combină arta și tehnologia pentru a oferi o experiență imersivă captivantă.

Proiectul video imersiv „George Enescu - Poema Română: Immersive Experience” este realizat de către Les Ateliers Nomad și susținut de JTI – Immersive Experience, acesta folosind ca bază de date fotocopia de arhivă puse la dispoziție de Muzeul Național *George Enescu*.

Ziua ENESCO la MINA (Museum of Immersive New Art) este un eveniment ce face parte din activitățile de pregătire și promovare a ediției a XXVII-a a Festivalului Internațional *George Enescu* din anul 2025.

CONSTANTIN POPIAN

- memorial -

Marius MĂRĂCINESCU

Sala Muzeului de Artă a municipiului Rm. Vâlcea a găzduit în a noua zi din *gustarul* anului 2024 o activitate culturală de excepție: Memorialul *Constantin Popian*. Atmosfera spirituală care a dominat întâlnirea mai bine de două ceasuri a fost una înălțătoare. De puține ori am avut privilegiul să simt, alături de cei prezenți, emoția colectivă interconectată, cumva, la o regie de excepție. Găsesc și o explicație: ctitorul teatrului vâlcean, cel pe care l-am comemorat, a regizat evenimentul de acolo de sus, din înalta dimensiune a eternității.

Întrecându-se cu eleganță în transmiterea mesajelor evocatoare menite să-l surprindă în toate ipostazele creatoare pe maestrul Constantin Popian, prezentatorii ne-au oferit o fermecătoare odisee a vieții culturale și sociale din primele șapte decenii ale veacului trecut. Completându-se unul pe celălalt într-o cursivitate scenică de remarcă care a conturat o expunere captivantă și permanent presărată cu scânteieri de aleasă spiritualitate, protagoniștii au săvârșit, ei înșiși, un act teatral superb pe scena virtuală a Muzeului de Artă.

Copiii bățâni, după dulcea sintagmă a celui comemorat, domnul prof. dr. Gheorghe Deaconu și domnul conf. univ. dr. Ioan St. Lazăr, doi titani ai cercetărilor etno-folclorice vâlcene, s-au întrecut în detalii incitante legate de activitatea creatoare polivalentă a regretatului Constantin Popian în *fresca* unui tablou de epocă, iar nepotul acestuia, preotul dr. Ioan-Cătălin Dragu, a dat glas realităților confuze care au guvernat și mai guvernează încă, în forme dictatoriale discrete, societatea de ieri și de azi în tot spectrul european, prezentând într-o manieră actoricească pasională culegerea reportajelor de război ale bunicului său constituite într-o laborioasă apariție editorială. *România în flăcări*, un par-curs de suferință individuală și colectivă, o pagină de istorie reală a neamului nostru conectată la miza primului

război mondial, tălmăcită atent prin *ochii* unor păsări de pradă. Padre Giorgio, un confrate trăitor în Italia, acum, ne-a amintit că universalitatea actului de cultură este dimensiune umană care ignoră spațiul limitat, dând continuitate necondiționată creației artistice, folosindu-se de imaginea în flăcări a Troiei și de episodul mitic în care Enea își poartă, salvator, tatăl și fiul spre scara perinității. Din ținuturile Severinului, preotul-doctor Alexandru Stănculescu-Bârda, editorul lucrării amintite, ne-a dăruit câțiva stropi de înțelepciune duhovnicească în simplitatea bine știută a purtătorilor de har. Ne va fi dor și foame și sete de această nasemuit de cuminte întâmplare culturală săvârșită la poalele Capelei și ne vom dori, fiecare dintre cei prezenți, să dăm glas curajului de a scoate la lumina cunoașterii perlele pe care, din atât de multe pricini, vremelnicele piedici le-ar fi vrut uitate în mâlul apelor tulburi.

Medalionul acesta cultural, unul de suflet din fericire, l-am deslușit a fi în toată desfășurarea lui o operă muzicală și teatrală în acorduri emoționante care amintesc de vibrația înaltă a trăirilor profunde în stare să inunde arareori decât, din păcate, atât de frumos, albiile noastre însetate de cunoaștere. Mi-a fost greu să zăbovesc asupra celor glăsuite ca, nu cumva, farmecul lor aprins de niște șoapte divine, parcă, să-l tulbur în vreun fel. Am socotit că e mult mai de folos a culege parfumul dintr-o cupă de parfumuri colectivă și să-l deslușim pe Mastru în ipostazele sale consacrate de actor, artist, profesor, pedagog și culegător de folclor, *o personalitate spirituală unică în care, în chip perfect, s-a unit virtutea inimii cu a minții, voința cu smerenia, demnitatea cu bunătatea și cunoașterea*.

Și, cum peste Râmnic nu mai plouase de câteva săptămâni bune, lacrimile calde slobozite de niște nori iubitori, și ei, de legendele Oltului milenar, ne-au amintit că a doua zi, pe zece august, în urmă cu 55 de ani, Constantin Popian își înălța la ceruri scena dăruirii sale în coordonate teatrale. Dar timpul și spațiul se împletesc într-o dimensiune singulară, aceea a creației artistice în toate formele binecuvântate *precum în cer și pe pământ*, după spontana exprimare poetică a invitatului Mihai Lungescu, scriitor și epigramist de pe meleagurile care ni l-au dăruit pe Brâncuși. Rămânem să *slujim* culturii, așadar, între aceste două repere astrale.

09 august 2024

MARIUS MĂRĂCINESCU

Doamne,
lasă-ne copii!

Într-un strop de rouă caldă,
puiul mic de cuc își scaldă
lacrimile când privește
pasărea care-l hrănește.

Și pe mama lui n-o știe...
A plecat în pribegie,
ori un uliu cu mulți pui
să fi dus-o-n cuibul lui
și de-acolo nu mai poate
rosti cântecele toate.

Dar de-o vreme i se pare,
după multă așteptare,
că îl strigă și îi spune
puișorului pe nume.

Nu-i la uliu în robie
și nici dusă-n pribegie!
Puiul, mama căutând,
mama, puiului cântând,
iar de cîntecele lor
ni se face vara dor
și, cum toate trec și vin,
ne e nor, ne e senin,
ne e noapte, ne e zi,
Doamne, lasă-ne copii!

ALEXANDRA TEACĂ: „ANAMORFOZE”

L. POPA

Puteți să vă regăsiți, confrunțați cu “Anamorfoze”le Alexandrei Teacă, arhitect și artist plastic, expoziție personală, deschisă pînă sîmbătă, 17 august la Grădina Botanică București.

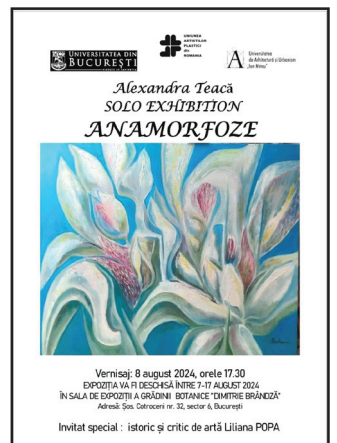
Creatoare de frumos, cu aleasă zestre de la desenul lucid al arhitectei pînă la imaginea transformată de plasticiana care construiește chiar și din tușe de culoare, Alexandra Teacă domină prin capacitatea de a sugera, de a concepe forma prin libertatea interpretării prin darul ei coloristic. Accentele de luminizitate, incandescență și pastel alternează, temporează și aduce reale note de echilibru, grație intervențiilor coloristice temporizante. Îșiregizează cumăestrie fiecare sugestie cromatică, trăsătură de penel, unele lucrări sînt diafane și îmi seamănă cu personaje pictate de Sandro Botticelli - Eol, zeul vîntului repre-

zentat în “Nașterea lui Venus” și “Apollo îmbățișînd-o pe Dafne” reprezentare a Alexandrei. Departe de a se complăce în anamorfoza de cinema, (procedeu optic folosit pentru comprimarea imaginii, astfel încât să se poată înregistra pe pelicula cinematografică normală o imagine corespunzătoare ecranului lat), artista captează lumina în compozițiile sale, lumină pe care mai

apoi o oferă privitorului... Are o verbalitate proprie, și pot să spun, pentru că astfel cred, o “limpezire” a limbajului său artistic. Nu sînt improvizatii, sunt experimente gîndite cu grație, eleganță și inteligență artistică. Abia aștept vernisajul de mîine, 8 august 2024 în Salonul de pic-tură al Grădinii Botanice...

7 august 2024

2 IUNIE, ZIUA NAȚIONALĂ A ADOPTIEI

Ana VASILE

Ziua Națională a Adopției se sărbătorește în România, începînd din anul 2014, la data de 2 iunie; în mod uzual se spune Ziua Copilului Adoptat. Prima adopție-la scară planetară-a făcut-o Domnul Iisus Christos, Singurul Fiu al lui Dumnezeu, cînd l-a înfiat spiritual pe fiecare om care a acceptat și ne-a făcut copii ai Săi (cf. In. 14, 18). La rîndul nostru, noi oamenii, ar trebui să primim chemarea Sa (cf. Iac. 29, 12-13) și în Casa lui Dumnezeu să înălțăm o Rugăciune în Adunarea Creștină (Biserica Sa cea Vie), pentru toți copiii care au fost adoptați și pentru cei care urmează să fie adoptați.

Familia care adoptă, să considere copilul ca fiind născut în acea familie pe cale naturală, chiar mai presus: ca un dar special din partea lui Dumnezeu, Care este Creatorul și Proniatorul nostru.

De reținut mesajul interpretului de muzică ușoară Bodo care spune că orice copil merită o fa-

milie, nu doar cei blonzi și cu ochii albaștri și musai români; viața copilului adoptat trebuie făcută mai bună!

Familia care face o adopție, Dumnezeu face o Minune prin acea familie, pentru că EL a insuflat din iubirea Sa, un prinos de iubire ca ea să-și dorească un copil prin adopție! Desigur că Ziua Copilului Adoptat se sărbătorește în aceste familii! Dar e bine să fie invitată și familia extinsă, rude, prieteni, preferabil în aer liber unde se pot lega relații de amicitie și cu părinți și alți copii necunoscuți pînă atunci! În cadrul familiei care adoptă un copil, iubirea crește, la fel armonia și sentimentul de împlinire deoarece s-au Rugat pentru acest dar minunat și l-au așteptat! E bine ca adopția să fie considerată ca a doua natură umană; familia adoptivă, din iubire, creează condiții bune de dezvoltare a copilului: fizic, psihologic și spiritual.

Desigur că juridic se stabilește filiația între familie și copil, chiar și față de noile rude, dar în afara documentelor, la început s-a produs adopția sufletească, funda-

mentală și necesară! Eu am copii și nepoți, dar dacă n-aș fi putut să-i am pe cale naturală, cu siguranță că aș fi adoptat! Am admirat și admir o prietenă (inginer de formație), care-împreună cu soțul (profesor)-a adoptat cu foarte mare dragoste un băiețel care avea 3,6 ani iar acum are 22,8; din prea-plinul iubirii l-au crescut-fără să-i ascundă faptul că a fost adoptat-instruit și educat! Acum are studii postliceale și e integrat în câmpul muncii. l-au asigurat și infrastructura (un apartament proprietate personală), unde să poată-l rîndul său-să întemeieze o familie! Se observă și din priviri și din preocupări, că această familie îl consideră fiul lor, primit de la Dumnezeu! (FOTO: A. Vasile)

REVISTĂ DE CULTURĂ TRIMESTRIALĂ

produsă de

Asociația ECOSTAR 21, Editura INTOL - PRESS, și SC TINCONT SRL

Editor șef: Petre CICHIRDAN
Director: Mircea VASII
Redactor șef: Bogdan CICHIRDAN
Director marketing: Ligia NICOLESCU
Secretar de redacție: Felix SIMA
Tehnoredactare: Ana-Maria LAZĂR
Colaborator, corector: Tina CICHIRDAN
Seniori editori: Veniamin MICLE
 Constantin ZĂRNESCU
 Mihai SPORIȘ
 Ionuț ȚENE

Publiciști (inclusiv autori foto):

Marian PĂTRAȘCU
 Simona Maria KIS
 Tața TĂNĂȘESCU
 Gheorghe PANTELIMON
 Paulian BUICESCU
 Emil MANZUR
 Vasian MIRCESCU
 Gheorghe SPORIȘ
 Ana VASILE

Redacția: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824
E-mail: cichirdan@yahoo.com

Website: www.cichirdan.ro; www.culturaarsmundi.ro
ISSN: 2285 - 6919 **ISSN-L:** 2285 - 6919

Preț: 3 lei

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
 PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RĂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ: Întreaga responsabilitate a conținutului articolelor revine autorilor. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Revista apare sub incidența Legii 186/2003.

Tipărit la Prodcom Tg. Jiu și PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro>, 22 august 2024